

การนิเทศแบบ **COACHING + 3T**
เพื่อพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านสะอาด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

โดย
นางวัฒนาพร อาคมคง
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

เอกสาร การนิเทศแบบ Coaching + 3T เพื่อพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ฉบับนี้ จัดทำขึ้นประกอบการเสนอขอรับการคัดเลือกนวัตกรรมการนิเทศการศึกษาการนิเทศวิธีใหม่ วิถีคุณภาพ ใช้พื้นที่เป็นฐาน ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน ประจำปี 2566 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีรายละเอียดข้อมูลการพัฒนางาน จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์บริบทเพื่อพัฒนานวัตกรรมการนิเทศการศึกษา 2) หลักการ กรอบแนวคิดในการสร้างและพัฒนานวัตกรรมการนิเทศการศึกษา 3) กระบวนการสร้างและพัฒนานวัตกรรมการนิเทศการศึกษา 4) การนำไปใช้ในการนิเทศและผลที่เกิดจากการใช้นวัตกรรมการนิเทศการศึกษา และ 5) การเผยแพร่และพัฒนาต่อยอดนวัตกรรมนิเทศการศึกษา

ผู้นิเทศหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานด้านการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาตามความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาและบริบทของพื้นที่ภายใต้ความการทำงานเป็นทีม เพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา และเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการพัฒนางานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ต่อไป

วัฒนาพร อาคมคง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

กรกฎาคม 2566

สารบัญ

รายละเอียดของเอกสาร	หน้า
ด้านที่ 1 การวิเคราะห์บริบทเพื่อการพัฒนาวัตกรรมการนิเทศการศึกษา	1
- การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นและบริบท	1
- เป้าหมายของนวัตกรรมการนิเทศ	3
- นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ด้านที่ 2 หลักการ กรอบแนวคิดในการสร้างและพัฒนาวัตกรรมการนิเทศการศึกษา	4
- การกำหนดหลักการและกรอบแนวคิด	4
- การพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ	5
- นโยบายนิเทศถึงใจ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5	6
- การนิเทศแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน Area Based	8
- การนิเทศแบบชี้แนะ	10
- นวัตกรรมและเทคนิคสำคัญในการนิเทศแนวใหม่	15
- การนิเทศการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	18
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
- กรอบแนวคิดในการนิเทศ	21
- กรอบแนวคิดในการนิเทศเชื่อมโยงนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	21
ด้านที่ 3 กระบวนการสร้างและพัฒนาวัตกรรมการนิเทศการศึกษา	20
- การออกแบบ สร้างและพัฒนาวัตกรรมการนิเทศ	22
- การนำนวัตกรรมการนิเทศไปใช้ในการปฏิบัติ	24
- การรายงานผลการใช้นวัตกรรมการนิเทศ	28
ด้านที่ 4 การนำไปใช้ในการนิเทศและผลที่เกิดจากการใช้นวัตกรรมการนิเทศการศึกษา	35
- ผลที่เกิดตามกลุ่มเป้าหมาย สถานศึกษา/ผู้บริหารสถานศึกษา/ครู	35
- ผลที่เกิดต่อการพัฒนาผู้เรียน	35
- ผลที่เกิดต่อการพัฒนาวิชาชีพ	36
ด้านที่ 5 การเผยแพร่และการพัฒนาต่อยอดผลงานนวัตกรรมการนิเทศการศึกษา	37
- การเผยแพร่วัตกรรมการนิเทศการศึกษา	37
- การขยายผลต่อยอดนวัตกรรมการนิเทศ	37
- ร่องรอยหลักฐานการเผยแพร่ พัฒนาต่อยอดนวัตกรรม	38
เอกสารอ้างอิง	39
เอกสารรับรอง	40

สารบัญ

รายละเอียดของภาพ	หน้า
- ภาพที่ 1 แสดงนโยบายการนิเทศวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4
- ภาพที่ 2 แสดงภาพการส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	5
- ภาพที่ 3 แสดงการนำนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	5
- ภาพที่ 4 แสดงผลการประเมินตนเองตามอัตลักษณ์ 29 ประการ	6
- ภาพที่ 5 แสดงนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5	6
- ภาพที่ 6 แสดงรูปแบบและเป้าหมายในการนิเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	7
- ภาพที่ 7 แสดงปฏิทินการนิเทศแบบใช้พื้นที่เป็นฐานในการพัฒนา (Area Based)	8
- ภาพที่ 8 แสดงกรอบแนวคิดในการนิเทศแบบ Coaching + 3T เพื่อพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ	21
- ภาพที่ 9 แสดงกรอบแนวคิดเชื่อมโยงกับนโยบาย สพฐ.	21
- ภาพที่ 10 แสดงขั้นตอนและกระบวนการนิเทศแบบ Coaching + 3T โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ	22
- ภาพที่ 11 แสดงคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5	23
- ภาพที่ 12 แสดงรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำผ่านระบบออนไลน์	23
- ภาพที่ 13 แสดงการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานหลักและที่ร่วมพัฒนา โรงเรียนบ้านสะอาด	24
- ภาพที่ 14 แสดงเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ ก่อนนำไปศึกษานวัตกรรม	25
- ภาพที่ 15 แสดงปฏิทินการนิเทศแบบ Coaching + 3T ที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน	26
- ภาพที่ 16 แสดงภาพการประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครู ผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ	28
- ภาพที่ 17 แสดงภาพการเป็นที่ปรึกษาและแนะนำ (Coaching & Mentoring) ครู โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ	28
- ภาพที่ 18 แสดงผลการดำเนินงานที่เกิดจากการปฏิบัติตามตัวชี้วัดความสำเร็จ โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ	29
- ภาพที่ 19 แสดง QR Code กิจกรรมเด่นประจำปี และโครงการคุณธรรมจิตอาสา โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ	32
- ภาพที่ 20 แสดงตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ บูรณาการวิถีพุทธ สารการเรียนรู้คณิตศาสตร์	33
- ภาพที่ 21 แสดงผลที่เกิดขึ้นจากการใช้นวัตกรรมการนิเทศแบบ Coaching + 3T โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ	34
- ภาพที่ 22 แสดงผลที่เกิดจากกระบวนการนิเทศการศึกษาแบบ Coaching + 3T โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ	35
- ภาพที่ 23 แสดงคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด	36
- ภาพที่ 24 การพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ	36
- ภาพที่ 25 แสดงร่องรอยหลักฐานการต่อยอดนวัตกรรมการนิเทศแบบ Coaching + 3T	38
- ภาพที่ 26 แสดงข้อมูลการต่อยอดนวัตกรรมจนประสบผลสำเร็จในด้านการพัฒนาองค์กร	38

**แบบเสนอขอรับการคัดเลือกนวัตกรรมการนิเทศการศึกษา
การนิเทศวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ ใช้พื้นที่เป็นฐาน ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน ประจำปี 2566
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

1.1 ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ - นามสกุล นางวัฒนาพร อาคมคง

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบ กลุ่มงานส่งเสริม พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

วันเดือนปีที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 15 พฤษภาคม 2561 รวมระยะเวลา 5 ปี 2 เดือน 16 วัน

(นับถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2566)

โทรศัพท์มือถือ.....06-2614-9654....อีเมลล์.....wat.arkomkong@gmail.com

1.2 วุฒิทางการศึกษา (ระบุตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป)

ระดับการศึกษา	คุณวุฒิ	สาขาวิชาเอก	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ปริญญาตรี	ครุศาสตร์บัณฑิต (ค.บ.)	การศึกษาปฐมวัย	2544
ปริญญาโท	การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (กศ.ม.)	บริหารการศึกษา	2551

ตอนที่ 2 เอกสารผลงานที่เสนอขอรับการคัดเลือก

การนำเสนอผลการปฏิบัติงานนวัตกรรมการนิเทศการศึกษาการนิเทศวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ ใช้พื้นที่เป็นฐาน
ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน ประจำปี 2566 ข้าพเจ้านำเสนอผลงานเพื่อขอรับการคัดเลือกชื่อผลงานการนิเทศ
แบบ Coaching + 3T เพื่อพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านสะอาด สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 มีระยะเวลาในการดำเนินการ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม
2563 – 30 กันยายน 2565 เอกสารผลงานที่เสนอ มีองค์ประกอบครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักเกณฑ์ ดังนี้

ด้านที่ 1 การวิเคราะห์บริบทเพื่อการพัฒนา นวัตกรรมการนิเทศการศึกษา

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการจำเป็นและบริบท

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาท และภารกิจการนิเทศ
การศึกษาของศึกษานิเทศก์ จึงได้ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการสร้าง พัฒนานวัตกรรมการนิเทศการศึกษา เพื่อเป็นการสร้าง
องค์ความรู้ เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ของศึกษานิเทศก์ เน้นการพัฒนางานในขณะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และ
ภารกิจอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ สร้างเป็นนวัตกรรมการนิเทศการศึกษาที่ประสบความสำเร็จ โดยได้จัดทำแนวทาง

การนิเทศวิธีใหม่ วิธีคุณภาพ ใช้พื้นที่เป็นพื้นฐาน ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้ศึกษานิเทศก์ ได้พัฒนางานด้านการนิเทศการศึกษาที่เกิดจากการปฏิบัติจริงในระดับเขตพื้นที่การศึกษาเชื่อมโยงการปฏิบัติตามนโยบาย และจุดเน้นด้านการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการนิเทศอย่างเป็นระบบ มีรูปแบบ วิธีการใหม่ ๆ หลากหลาย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน และพัฒนางานตามบทบาทภารกิจสู่การสร้างและใช้นวัตกรรมการนิเทศ เพื่อการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ และมุ่งเน้นกระบวนการนิเทศอย่างเป็นระบบ พัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผลงานด้านการนิเทศการศึกษาที่สร้างและพัฒนาขึ้นต้องเป็นผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานจริง มีคุณภาพตรวจสอบได้ เป็นแนวทางการพัฒนาตน พัฒนางาน และพัฒนาวิชาชีพศึกษานิเทศก์ต่อไป (อ้างใน : หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกนวัตกรรมการนิเทศการศึกษา, 2566 หน้า 1)

โรงเรียนวิถีพุทธเป็นโรงเรียนที่ดำเนินการพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้หลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นการสร้างกตึกาหรือวินัยทั้งพฤติกรรมทางกาย และวาจา เพื่อเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจ และจิตสำนึก (อ้างใน : พระมหาโยธิน โยธโก และคณะ, 2563) มีพระภิกษุและฆราวาส ผู้ทรงคุณวุฒิ มาร่วมประชุม และได้ข้อสรุปเบื้องต้นเกี่ยวกับหลักสำคัญของการจัดโรงเรียนวิถีพุทธ คือ กรอบความคิดแบบโรงเรียนวิถีพุทธ ให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำหนดให้คุณสมบัติของการเป็นคนดี เก่ง มีความสุขอย่างแท้จริง รวมถึงการฝึกความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของผู้เรียน เช่น 1) มุมมองที่ถือเอาประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ 2) มุมมองบทบาทและหน้าที่ 3) มุมมอง ค่านิยมในการ เป็นคนดี และ 4) มุมมองการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (อ้างใน : พัทธภรณ์ กลัปล่ง รัตนบุรี และคณะ, 2563) เพื่อให้สอดคล้องนโยบายตามความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการ ดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จะเห็นได้ว่า มีความสอดคล้องกับวารสารมหาจุฬานครทรรศน์ เป้าหมายโดยแท้ของพุทธธรรมผ่านการดำเนินงานของโรงเรียนวิถีพุทธ โดยมีการบริหารที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ซึ่งจะเป็แนวทางให้ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องใช้ในการจัดกิจกรรมหรือจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธ (กรกมล หนูจันทร์ และคณะ, 2561) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการยกระดับโรงเรียนวิถีพุทธ ให้เป็นโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาวิถีพุทธอย่างแท้จริง

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 256 แห่ง เข้าร่วมโครงการวิถีพุทธ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 173 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 67.57 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 176 โรงเรียน 68.75 เพิ่มขึ้น + 1.18 และปีการศึกษา 2565 จำนวน 182 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 71.09 เพิ่มขึ้น + 2.34 ซึ่งสถิติพบว่า มีโรงเรียนในสังกัดมีความสนใจและสมัครเข้าร่วมโครงการกับทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีการศึกษา และเมื่อปีการศึกษา 2564 โรงเรียนในสังกัดสมัคร

เข้ารับพิจารณาคัดเลือกเป็นโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ จำนวน 16 โรงเรียน จากการดำเนินงานประสบปัญหาเรื่อง ผู้รับรองเอกสารใบสมัครประเภทผู้อำนวยการโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำหรือโรงเรียนวิถีพุทธพระราชทาน ซึ่งทาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จะต้องติดต่อ ประธานงานผู้อำนวยการโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ หรือพระราชทานที่รู้จักที่อยู่ใกล้เคียง มารับรองเอกสารให้กับทางโรงเรียนที่ต้องการสมัครเป็นโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ จำนวน 16 แห่ง ถือได้ว่าเกิดความไม่สะดวกในการดำเนินงานอย่างยิ่ง เนื่องจากไม่พบผู้อำนวยการโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ หรือพระราชทานในเขตพื้นที่ใกล้เคียงหรือหากพบก็ไม่มีความคุ้นเคย

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้รับผิดชอบจึงวางแผนช่วยเหลือ พัฒนา และส่งเสริมให้โรงเรียนวิถีพุทธ ในสังกัดพัฒนาตนเองให้เป็นโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ โดยดำเนินการดังนี้ 1) ค้นหาโรงเรียนที่มีผลการประเมินตาม อัตลักษณ์ 29 ประการ ตามรูปแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ในระดับ 4 ขึ้นไปทุกตัวชี้วัด ผ่านเว็บไซต์ <https://www.vitheeбуд्धा.com> 2) มีกิจกรรมหรือโครงการส่งเสริมคุณธรรมเด่น เป็นประจักษ์ ภายใต้งานมีส่วนร่วมของ บ.ว.ร. เป็นอย่างดี 3) มีการจัดการเรียนการสอนสอดแทรกคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากการนิเทศติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนวิถีพุทธในสังกัด พบว่า โรงเรียนบ้านสะอาด ซึ่งเป็นโรงเรียนในพื้นที่รับผิดชอบ ในการนิเทศติดตามและพัฒนางาน มีการปฏิบัติตามข้อ 1-3 เป็นอย่างดี ประกอบกับ สำนักงานเขตพื้นที่ได้มีนโยบาย นิเทศถึงใจใคร ๆ ก็ไปห้องเรียน และได้จัดทำโครงการเชียร์ ชอบ ช่วย โดยมอบหมายให้ศึกษานิเทศก์แบ่งประเภทโรงเรียน ในพื้นที่รับผิดชอบ (Area Based) ออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) เชียร์หรือส่งเสริมโรงเรียนที่มีความพร้อมสามารถ พัฒนาได้ดี 2) ชอบหรือพัฒนาโรงเรียนที่สามารถพัฒนาแต่ต้องได้รับคำแนะนำ และ 3) ช่วยเหลือโรงเรียน ที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ผู้รับผิดชอบจึงตัดสินใจนำรูปแบบการนิเทศแบบ Coaching + 3T ไปเชียร์หรือส่งเสริม โรงเรียนบ้านสะอาดให้สามารถพัฒนาเป็นโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำในครั้งนี้

1.2 เป้าหมายของนวัตกรรมการนิเทศการศึกษา

การนิเทศแบบ Coaching + 3T เพื่อพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ

- 1.2.1 เพื่อพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธโรงเรียนบ้านสะอาดให้เป็นโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ
- 1.2.2 เพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศแบบ Coaching + 3T ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

1.3 นิยามศัพท์เฉพาะ

การนิเทศแบบ Coaching + 3T เพื่อพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 มีนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1.3.1 การนิเทศ หมายถึง กระบวนการนิเทศแบบพี่เลี้ยงที่คอยชี้แนะให้คำนำ ปรีกษา พัฒนางาน ร่วมกัน โดยบูรณาการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยเหลือในการนิเทศผ่านระบบ Online และ On-Site ซึ่งจะทีมร่วมพัฒนา การนิเทศเพื่อให้เกิดผลสำเร็จเป็นอย่างดี

1.3.2 การนิเทศแบบ Coaching + 3T หมายถึง การใช้กระบวนการนิเทศแบบพี่เลี้ยงมีลำดับขั้นตอน การดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) Reflective Thinking ทบทวน ไตร่ตรอง สะท้อนคิดการดำเนินงาน
- 2) Objective กำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการดำเนินงาน
- 3) Coaching เป็นพี่เลี้ยงคอยดูแลช่วยเหลือครูให้สามารถดำเนินงานได้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย
- 4) Mentoring เป็นผู้แนะนำ ให้ความรู้ในการดำเนินงาน
- 5) Supporting ส่งเสริม สนับสนุนให้สามารถดำเนินงานได้ประสบผลสำเร็จ

1.3.3 โรงเรียนวิถีพุทธ หมายถึง โรงเรียนวิถีพุทธในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ที่มีการประเมินตนเองตามอัตลักษณ์ 29 ประการ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

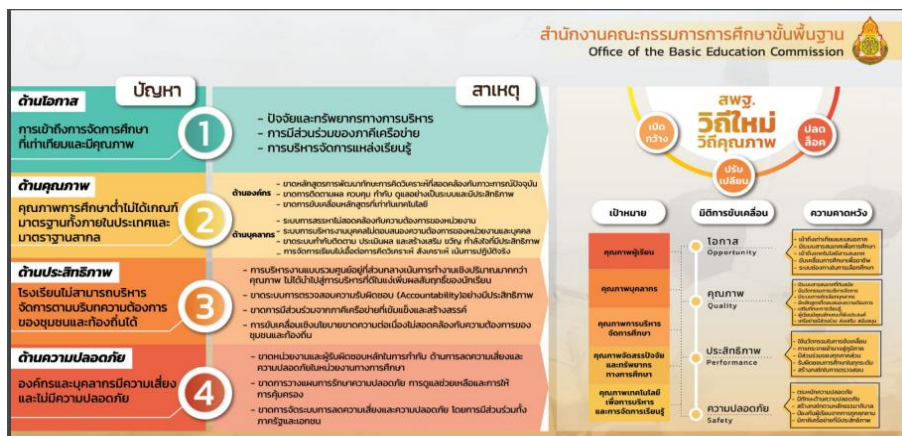
1.3.4 โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ หมายถึง โรงเรียนที่มีผลการประเมินตามอัตลักษณ์ 29 ประการ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ในระดับ 4 ขึ้นไปทุกตัวชี้วัด มีการจัดการเรียนการสอนสอดแทรกคุณธรรมวิถีพุทธ ในสาระการเรียนรู้อื่นที่ไม่ใช่สาระสังคม มีโครงการคุณธรรมจิตอาสาภายใต้การมีส่วนร่วมของ บ.ว.ร. มีโครงการเด่นที่แสดงถึงพฤติกรรมผู้เรียน ครู และผู้บริหารด้านคุณธรรม เป็นประจักษ์ ต่อเนื่อง สม่าเสมอ

1.3.5 โรงเรียนบ้านสะอาด หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ที่นำมาเป็นกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาเนื่องจากมีความพร้อมสามารถพัฒนาได้ จึงดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมให้เป็นโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ

ด้านที่ 2 หลักการ กรอบแนวคิดในการสร้างและพัฒนานวัตกรรมการนิเทศการศึกษา

2.1 การกำหนดหลักการและกรอบแนวคิด

2.2.1 นโยบายการนิเทศวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาพที่ 1 แสดงนโยบายการนิเทศวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากภาพที่แสดง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้พบปัญหา สาเหตุของปัญหา เป้าหมายในการขับเคลื่อน มิติในการขับเคลื่อน ตลอดจนความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นอย่างคุณภาพ จึงกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาการศึกษาเพื่อมุ่งสู่คุณภาพผู้เรียน จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านความปลอดภัย ด้านโอกาส ด้านการเรียนรู้ และ

ด้านประสิทธิภาพ จึงจัดทำเป็นประกาศให้สถานศึกษาเขตพื้นที่และสถานศึกษาในสังกัดได้ทราบโดยทั่วกัน

ภาพที่ 2 แสดงภาพการส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จากภาพที่แสดงโรงเรียนวิถีพุทธ เป็นหนึ่งในมิติการขับเคลื่อนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการเรียนรู้ (Learning) ที่มีเป้าหมายคือ “คุณภาพผู้เรียน” ซึ่งทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้นำมาจัดทำเป็นนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยจัดทำเป็นนโยบายด้านการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ “นิเทศถึงใจ ใคร ๆ ก็ไปห้องเรียน”

2.2.2 การพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้นำนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สู่การปฏิบัติในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวิถีพุทธในสังกัด โดยศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา บริบท และรูปแบบการพัฒนางานโรงเรียนวิถีพุทธ ตามรูปแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด สู่การจัดทำโครงการส่งเสริมการจัดการศึกษาตามแนวพุทธ โรงเรียนวิถีพุทธ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ดังภาพ

๒๕ ปีสู่การสู่ความเป็นโรงเรียนวิถีพุทธ

ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการจัดการศึกษามหาพุทธ โรงเรียนวิถีพุทธ
หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ผู้รับผิดชอบ นายวิชาพร อามงคล นายอิทธิชัย คำมี นางจางรุจิณี รามขมู นายอิทธิชัย คำหมั่น นางสาวฉวีพร ทรัพย์ตา

วัตถุประสงค์

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนวิถีพุทธในสังกัด ดำเนินงานตามนโยบาย ๒๕ ปีสู่การสู่ความเป็นโรงเรียนวิถีพุทธ
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนวิถีพุทธในสังกัด ดำเนินงานตามนโยบาย ๒๕ ปีสู่การสู่ความเป็นโรงเรียนวิถีพุทธ
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนวิถีพุทธในสังกัด ดำเนินงานตามนโยบาย ๒๕ ปีสู่การสู่ความเป็นโรงเรียนวิถีพุทธ
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนวิถีพุทธในสังกัด ดำเนินงานตามนโยบาย ๒๕ ปีสู่การสู่ความเป็นโรงเรียนวิถีพุทธ
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนวิถีพุทธในสังกัด ดำเนินงานตามนโยบาย ๒๕ ปีสู่การสู่ความเป็นโรงเรียนวิถีพุทธ

ผู้ติดต่อประสานงาน (contact person)

๑. นางวิชาพร อามงคล
๒. นางวิชาพร อามงคล
๓. นายอิทธิชัย คำหมั่น
๔. นางสาวฉวีพร ทรัพย์ตา

ติดต่อประสานงาน (contact person)

ชื่อ - นามสกุล นายวิชาพร อามงคล โทรศัพท์ ๐๖ ๒๕๖๔ ๙๕๖๔
 โทรสาร - Email: mail.25@oec.go.th
 ชื่อ - นามสกุล นายอิทธิชัย คำหมั่น โทรศัพท์ ๐๘ ๕๕๕๗ ๙๕๖๔
 โทรสาร - Email: 25@oec.go.th
 ชื่อ - นามสกุล นางสาวฉวีพร ทรัพย์ตา โทรศัพท์ ๐๙ ๒๐๓๔ ๕๕๕๗
 โทรสาร - Email: 25@oec.go.th

ส่วนที่ 1 ความเชื่อมโยง ความสอดคล้องกัน ๓ ระดับ สามารถเชื่อมโยงกันได้
 เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560

1) ชุดเอกสารคำชี้แจง (แนบฉบับที่ 1)
 2) ชุดเอกสารคำชี้แจง (แนบฉบับที่ 2)

ภาพที่ 3 แสดงการนำนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวิถีพุทธ

จากภาพที่แสดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้นำนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวิถีพุทธ โดยจัดทำโครงการส่งเสริมการจัดการศึกษาตามแนวพุทธ โรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนในสังกัด จำนวน 182 โรงเรียน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้ โรงเรียนวิถีพุทธทุกแห่งจะต้องมีการพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ 29 ประการ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเป็นอย่างดี จำนวน 2 ครั้งใน 1 รอบปี งบประมาณการศึกษา คือ ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 15 – 30 มิถุนายน และ ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 15 – 30 สิงหาคม ของทุกปี ซึ่งมีผลการประเมินดังภาพต่อไปนี้

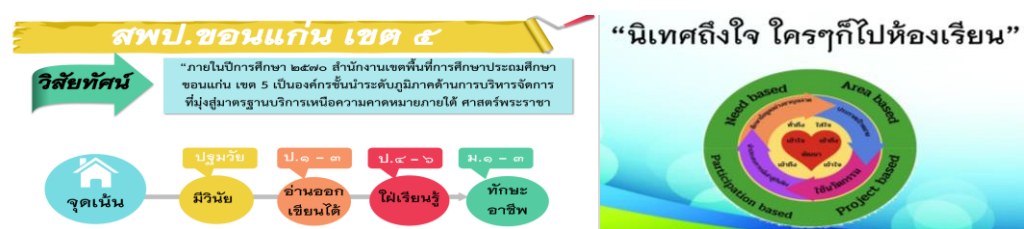
ข้อมูลสรุประดับคะแนนการประเมิน 29 ประการโรงเรียนวิถีพุทธ						
ระดับคะแนน	ระดับคะแนน					
	ระดับ 0	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5
ปี 2555						
ไม่พร้อม	28 โรงเรียน	0 โรงเรียน	1 โรงเรียน	7 โรงเรียน	3 โรงเรียน	12 โรงเรียน
ปี 2556						
ไม่พร้อม	1 โรงเรียน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน
ปี 2558						
รวม พุทธสถาน รวม กัญชามาน	29 โรงเรียน	2 โรงเรียน	3 โรงเรียน	18 โรงเรียน	4 โรงเรียน	34 โรงเรียน
ปี 2559						
รวม พุทธสถาน รวม กัญชามาน	33 โรงเรียน	0 โรงเรียน	6 โรงเรียน	11 โรงเรียน	2 โรงเรียน	48 โรงเรียน
ปี 2560						
รวม พุทธสถาน รวม กัญชามาน	15 โรงเรียน	1 โรงเรียน	5 โรงเรียน	23 โรงเรียน	3 โรงเรียน	77 โรงเรียน
ปี 2561						
รวม พุทธสถาน รวม กัญชามาน	1 โรงเรียน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	28 โรงเรียน	6 โรงเรียน	132 โรงเรียน
ปี 2562						
รวม พุทธสถาน รวม กัญชามาน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	45 โรงเรียน	5 โรงเรียน	120 โรงเรียน
ปี 2563						
รวม พุทธสถาน รวม กัญชามาน	1 โรงเรียน	0 โรงเรียน	1 โรงเรียน	16 โรงเรียน	1 โรงเรียน	41 โรงเรียน
ปี 2564						
รวม พุทธสถาน รวม กัญชามาน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	47 โรงเรียน	11 โรงเรียน	114 โรงเรียน
ปี 2565						
รวม พุทธสถาน รวม กัญชามาน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	21 โรงเรียน	7 โรงเรียน	147 โรงเรียน
ปี 2566						
รวม พุทธสถาน รวม กัญชามาน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	20 โรงเรียน	4 โรงเรียน	151 โรงเรียน
ปี 2567						
รวม พุทธสถาน รวม กัญชามาน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	1 โรงเรียน
ปี 2568						
รวม พุทธสถาน รวม กัญชามาน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	48 โรงเรียน	6 โรงเรียน	121 โรงเรียน
ปี 2569						
รวม พุทธสถาน รวม กัญชามาน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	66 โรงเรียน	7 โรงเรียน	104 โรงเรียน
ปี 2570						
รวม พุทธสถาน รวม กัญชามาน	1 โรงเรียน	0 โรงเรียน	4 โรงเรียน	3 โรงเรียน	1 โรงเรียน	46 โรงเรียน
ปี 2571						
รวม พุทธสถาน รวม กัญชามาน	1 โรงเรียน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	48 โรงเรียน	11 โรงเรียน	122 โรงเรียน
ปี 2572						
รวม พุทธสถาน รวม กัญชามาน	4 โรงเรียน	0 โรงเรียน	0 โรงเรียน	32 โรงเรียน	7 โรงเรียน	136 โรงเรียน

ภาพที่ 4 แสดงผลการประเมินตนเองตามอัตลักษณ์ 29 ประการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

จากข้อมูลที่แสดง โรงเรียนวิถีพุทธ ที่มีผลงานประเมินตามอัตลักษณ์ 29 ประการ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไปทุกตัวชี้วัด เป็นระยะเวลาต่อเนื่อง 3 ปี ประกอบกับมีแผนการจัดการเรียนการสอนที่สอดแทรกคุณธรรมแบบไตรสิกขา ศิล สมาธิ ปัญญา มีโครงการเด่นประจำปีที่สะท้อนพฤติกรรมผู้เรียน ครู และผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนมีโครงการคุณธรรมจิตอาสาที่ผู้เรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ ผ่านการรับรองเอกสารการสมัครของผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำหรือวิถีพุทธพระราชทานก็พัฒนาตนเองเป็นโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำได้

2.2.3 นโยบายการนิเทศถึงใจ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้นำนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยจัดทำนโยบายการนิเทศ “นิเทศถึงใจ ใคร ๆ ก็ไปห้องเรียน” ดังภาพ

ภาพที่ 5 แสดงนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

จากภาพที่แสดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้นำนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่การปฏิบัติ ภายใต้วิสัยทัศน์ “ภายในปี พ.ศ. 2570 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เป็นองค์กรชั้นนำระดับภูมิภาคด้านการบริหารจัดการที่มุ่งสู่มาตรฐาน บริการเหนือความคาดหมาย ภายใต้แนวทางศาสตร์พระราชา” และประกาศจุดเน้น 1) ปฐมวัย มีวินัย 2) ป.1 – 3 อ่านออกเขียนได้ 3) ป.4 – 6 ใฝ่เรียนรู้ และ 4) ม.1 – 3 มีทักษะอาชีพ กำหนดรูปแบบในการนิเทศ “นิเทศถึงใจ ใคร ๆ ก็ไปห้องเรียน เพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการขั้นตอนและเป้าหมายในการดำเนินงานอย่างชัดเจน ภายใต้กรอบแนวคิดและความเชื่อหากเรามีความเข้าใจในรูปแบบการพัฒนางาน และเข้าถึงโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย จะสามารถพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจากความสำคัญดังกล่าว จึงใช้วงจรในการบริหารพัฒนางานนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลอย่างชาญฉลาด 2) ประกาศเป้าหมายที่ชัดเจน 3) ใช้นวัตกรรมอย่างเป็นระบบ และ 4) นำประสบการณ์มาเล่าสู่กันฟัง และมีรูปแบบการนิเทศและเป้าหมายในการนิเทศ ดังภาพ

ภาพที่ 6 แสดงรูปแบบและเป้าหมายในการนิเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

จากภาพที่แสดง กระบวนการ “นิเทศถึงใจ ใคร ๆ ก็ไป ห้องเรียน” ได้กำหนดรูปแบบการนิเทศไว้ 4 รูปแบบ คือ 1) นิเทศตามความต้องการ (Need Based) เป็นการนิเทศตามความต้องการของโรงเรียน โดยโรงเรียนทำหนังสือเชิญศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ ความสามารถในการเรื่องนั้น ๆ เพื่อให้การนิเทศหรือเป็นวิทยากรในการอบรมเรื่องต่าง ๆ โดยการประสานงานของศึกษานิเทศก์ประจำศูนย์เครือข่าย เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับโรงเรียนในศูนย์ที่รับผิดชอบ ซึ่งมีรูปแบบการนิเทศโดยการประชุมปฏิบัติการและการนิเทศแบบ Coaching 2) นิเทศโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน (Area Based) โดยศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบงานในศูนย์เครือข่าย ศึกษาข้อมูลในการพัฒนาโดยเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ทำหน้าที่นิเทศแบบบูรณาการนิเทศ มีความใกล้ชิดกับผู้รับการนิเทศและมีความสอดคล้องกับสภาพและบริบทของผู้รับการนิเทศ ศึกษานิเทศก์จะใช้ข้อตกลงในการพัฒนางานในประเด็นท้าทายเป็นเครื่องมือในการพัฒนา 3) นิเทศตามโครงการ (Project Based) เป็นการนิเทศตามโครงการที่ได้รับการอนุมัติในแต่ละปีงบประมาณ ซึ่งผู้รับผิดชอบโครงการจะจัดทำปฏิทินและเครื่องมือในการนิเทศ ติดตามและประเมินผลไว้ จากนั้นมีการนิเทศตามปฏิทิน เครื่องมือ และประเมินผลตามเครื่องมือที่กำหนด และรายงานเมื่อสิ้นสุดโครงการ และ 4) นิเทศแบบมีส่วนร่วมของ ก.ต.ป.น. และ อ.ก.ต.ป.น. (Participation Based) เป็นการนิเทศอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อนิเทศติดตามนโยบายและจุดเน้นสำคัญของทุกระดับ ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการ และเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งผู้นิเทศประกอบด้วยคณะกรรมการติดตาม

ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก และศึกษานิเทศก์ (อ.ก.ต.ป.น.)

ซึ่งในการดำเนินงานการนิเทศทั้ง 4 รูปแบบ ได้ตั้งเป้าหมายไว้อย่างชัดเจนทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ดังนี้

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการนิเทศติดตามที่เข้มแข็ง 2) ร้อยละ 100 ของโรงเรียนได้รับการนิเทศอย่างทั่วถึง 3) ร้อยละ 80 ของโรงเรียนในสังกัดมีการนิเทศภายในที่เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามจุดเน้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำหนด

2.2.4 การนิเทศแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน (Area Based) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ขอนแก่น เขต 5

จากนโยบายการนิเทศ “นิเทศถึงใจ ใคร ๆ ก็ไปห้องเรียน” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้มอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ประจำศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาในศูนย์เครือข่ายที่ตนเองรับผิดชอบโดยกำหนดแผนและปฏิทินการนิเทศ และแบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มโรงเรียน A เป็นโรงเรียนที่มีในการพัฒนา 2) กลุ่มโรงเรียน B เป็นโรงเรียนที่สามารถพัฒนาได้ หากได้รับความช่วยเหลือ 3) กลุ่มโรงเรียน C เป็นกลุ่มโรงเรียนที่ต้องการได้รับความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน ผู้รับผิดชอบจึงกำหนดปฏิทินในการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาแบบ Area Based ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนหนองนาคำ ดังภาพ

ปฏิทินการนิเทศแบบ Area Based ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนหนองนาคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5																		
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564																		
ที่	โรงเรียน	ธ.ค. 64 (ครั้งที่ 1)			ม.ค. 65 (ครั้งที่ 2)					ก.พ. 65 (ครั้งที่ 3)					มี.ค. 65 (ครั้งที่ 4)			
		20	27	10	13	15	17	20	24	27	8	10	13	15	17	20	22	27
1	บ้านคิมชาติ	●	●	●●							●●						●	●
2	บ้านชนวน	●	●	●●							●●						●	●
3	บ้านศาลาคิน	●	●		●●							●●					●	●
4	นาหม้อโนนลานประชาสรรค์	■	●		■●							■●					■	●
5	บ้านนาดี	■	●			■●						■●					■	●
6	บ้านหนองญาติป่าทองหงษ์	■	●			■●						■●					■	●
7	หนองแวงวิทยา	■	●				■●						■●				■	●
8	บ้านหนองพอย	■	●				■●						■●				■	●
9	บ้านหนองพุ่มหินชา	■	●					■●						■●			■	●
10	บ้านโคกนาฝาย	■	●					■●						■●			■	●
11	บ้านสะอาด	▲	●						▲●						▲●		▲	●
12	บ้านกุดธาตุ	▲	●							▲●						▲●	▲	●
13	ชุมชนหนองนาคำและบ้านหนองกุงศ	▲	●							▲●						▲●	▲	●

หมายเหตุ ▲ : นิเทศกลุ่มโรงเรียน A โรงเรียนที่มีความพร้อม (เขียว) ■ : นิเทศกลุ่มโรงเรียน B โรงเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือและพัฒนา (ขอบ) ● : นิเทศกลุ่มโรงเรียน C โรงเรียนที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน (ชมพู)
● : การนิเทศแบบ Area Based ตามจุดเน้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ปฐมวัย : มีวินัย, ป.1-3 อ่านออกเขียนได้, ป.4-6 ใฝ่เรียนรู้ และ ม.1-3 มีทักษะอาชีพ

ครั้งที่ 1 สร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกลุ่มเป้าหมาย ผ่านระบบออนไลน์ Google Meet	ครั้งที่ 2 นิเทศการพัฒนาโดยใช้กระบวนการ Coaching & Mentoring ครั้งที่ 1
ครั้งที่ 3 นิเทศการพัฒนาโดยใช้กระบวนการ Coaching & Mentoring ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 4 สรุปผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ภาพที่ 7 แสดงปฏิทินการนิเทศแบบใช้พื้นที่เป็นฐานในการพัฒนา (Area Based)

จากภาพที่แสดง ผู้รับผิดชอบได้ดำเนินการนิเทศโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน (Area Based) ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนหนองนาคำเป็นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ได้คุณภาพตามจุดเน้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 กำหนด คือ ปฐมวัย : มีวินัย, ป.1-3 อ่านออกเขียนได้, ป.4-6 อ่านออกเขียนได้ และ ม.1-3 มีทักษะอาชีพ โดยนิเทศตามปฏิทินที่กำหนด จำนวน 4 ครั้ง ดังนี้

1) สร้างความรู้ความเข้าใจ (Info) ในการดำเนินงานนิเทศติดตามแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนหนองนาคำผ่านระบบออนไลน์ Google Meet

2) นิเทศติดตามเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามจุดเน้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ด้วยรูปแบบการนิเทศแบบ Coaching & Mentoring แบบ On-Site ครั้งที่ 1

3) นิเทศติดตามเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามจุดเน้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ด้วยรูปแบบการนิเทศแบบ Coaching & Mentoring แบบ On-Site ครั้งที่ 2

4) นิเทศติดตามเพื่อสะท้อนคิด Reflective Thinking ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ และแบ่งประเภทโรงเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม และกำหนดรูปแบบการพัฒนา ดังนี้

4.1) โรงเรียนบ้านสะอาด, บ้านกุดธาตุ จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล - มัธยมศึกษาตอนต้น และโรงเรียนชุมชนหนองนาคำหนองกุงคชสาร จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นโรงเรียนขนาดกลาง จัดอยู่ในประเภทกลุ่มโรงเรียน A มีความพร้อมสำหรับการพัฒนา เนื่องจากมีครูครบชั้น สามารถจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบต้องเข้าไปส่งเสริมและพัฒนา หรือเชียร์ให้สามารถพัฒนางานประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี

4.2) โรงเรียนนาหม่อโนนลานประชาสรรค์, บ้านนาดี เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล - มัธยมศึกษาตอนต้น เป็นโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้องหนองหว้า, หนองแวงวิทยา, บ้านหนองหอย, หนองพู่วังหินชา และบ้านโคกนาฝาย จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จัดอยู่ในประเภทกลุ่มโรงเรียน B เป็นโรงเรียนที่สามารถพัฒนาให้ดำเนินงานประสบผลสำเร็จได้ ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบจะต้องเข้าไปแนะนำ ช่วยเหลือให้โรงเรียนดำเนินงานประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานอย่างเต็มศักยภาพ

4.3) โรงเรียนชนวนเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล - มัธยมศึกษาตอนต้น เป็นโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนบ้านคิมชาติไม่มีอำนาจการโรงเรียน และบ้านศาลาดิน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ 6 จัดอยู่ในประเภทกลุ่มโรงเรียน C เป็นโรงเรียนที่ต้องได้รับการช่วยเหลือและพัฒนาอย่างเร่งด่วน ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบจะต้องเข้าไปแนะนำและช่วยเหลือให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ

คุณลักษณะเพิ่มเติมโรงเรียนบ้านสะอาด คือ เป็นโรงเรียนที่มีสภาพพื้นที่ของโรงเรียนอยู่ติดกับวัด มีพระสอนศีลธรรมเข้ามาช่วยเหลือ จัดการเรียนการสอนผู้เรียน และร่วมพัฒนาโรงเรียนเป็นอย่างดี ตลอดจนผู้ปกครองให้การสนับสนุนและพัฒนาโรงเรียนในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง เป็นประจักษ์ และโรงเรียนมีความสนใจที่จะพัฒนาเป็นโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบจึงเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการพัฒนาในครั้งนี้

2.2.5 การนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching)

การนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) เป็นเทคนิคหนึ่งของการนิเทศการศึกษาที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ อันสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จโดยมุ่งเน้นให้บุคลากรในสถานศึกษา องค์กรมีความสามารถในการปฏิบัติงานดีขึ้นและสถานศึกษามีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง

1) เทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) เป็นการชี้แนะสอนงานผู้เข้ารับการฝึก ศึกษานิเทศก์และผู้ชี้แนะสอนงาน (Coach) สามารถเป็นผู้สอนงานได้ ผู้ถูกสอนงาน (Coached) ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ร่วมงานที่อยู่ในทีมหรือกลุ่มงานเดียวกันหรือศึกษานิเทศก์กับผู้เข้ารับการฝึกผู้สอน ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ การสอนงานจะเน้นไปที่การพัฒนาผลการปฏิบัติงาน (Individual Performance) และพัฒนาศักยภาพ (Potential) ผู้ร่วมงานได้ Coaching เป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two Ways Communication) ได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการทำงาน ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดี อย่างไรก็ตาม การที่จะ Coaching ได้ดีนั้น ต้องมีความพร้อมทั้งผู้สอนและผู้ถูกสอนหรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

2) Mentoring การเป็นพี่เลี้ยงและการให้คำปรึกษา (Mentor) เป็นการให้ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ หรือเป็นที่ยอมรับหรือผู้บริหารในหน่วยงานที่ให้คำปรึกษาและแนะนำช่วยเหลือรุ่นน้องหรือผู้ที่อยู่ในระดับต่ำกว่า (Mentee) ในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานเพื่อให้มีศักยภาพสูงขึ้น การเป็นพี่เลี้ยงอาจไม่เกี่ยวกับหน้าที่ในปัจจุบันโดยตรง ผู้ที่เป็น Mentee เป็นได้ทั้งพนักงานใหม่หรือพนักงานที่ปฏิบัติงานในองค์กรมาก่อน โดยเป็นกลุ่มคนที่มีผลงานโดดเด่นกว่าคนอื่น โดย Mentor จะเป็นแม่แบบ และเป็นผู้สอนงานให้กับ Mentee รวมทั้งให้กำลังใจ สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือให้ Mentee มีโอกาสได้เติบโตหรือได้รับความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน โดยให้โอกาสหรือเวทีที่จะแสดงผลงาน แสดงฝีมือและความสามารถในการทำงาน กล่าวโดยสรุป Coaching คือการชี้แนะเป็นผู้สอนให้กับผู้ได้บังคับบัญชาเป็นการชี้แนะ ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศในเรื่องของงานที่รับผิดชอบในเรื่องหลักนิเทศและการสอน โดยผู้รับการสอนจะเป็นผู้ที่มีผลงานอยู่ในระดับมาตรฐาน ส่วน Mentoring นั้นเป็นการให้คำปรึกษาหรือสอนให้กับผู้เข้ารับการฝึกใหม่ รับทำงานใหม่ พนักงานใหม่หรือพนักงานที่มีอยู่เดิมที่มีผลงานอยู่ในระดับสูงกว่ามาตรฐาน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานและอื่น ๆ ที่จะทำให้ศักยภาพของ พนักงานสูงขึ้น อันจะส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรต่อไปในอนาคต

3) Coaching and Mentoring เป็นหนึ่งในเทคนิคการนิเทศการศึกษาที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรให้เป็นบุคลากรแห่งการเรียนรู้อันจะเป็นตัวจักรสำคัญที่จะนำไปสู่ ความสำเร็จและเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษา หน่วยงานทางการศึกษาโรงเรียน องค์กร ตัวผู้เข้ารับการฝึกและบุคลากรในการทำงาน ให้บรรลุเป้าหมาย

4) ระบบ Coaching Supervision Technique

4.1) ความหมายของ Coaching Supervision Technique Coaching หมายถึง การสอนงานลูกน้องของตนเอง การสอนงานเป็นเทคนิค หนึ่งในการพัฒนาบุคลากรหรือลูกน้องของตน ทั้งนี้จะเรียกผู้สอนงานว่า “Coach” โดยปกติผู้ เป็น Coach สามารถเป็นได้ทั้งผู้บริหารระดับสูง (Top Management Level) เช่น ผู้อำนวยการ ระดับกลาง (Middle Management level) เช่น ผู้จัดการฝ่าย และระดับต้น (Low Management level) เช่น หัวหน้างาน

ส่วนผู้ถูกสอนงานโดยปกติจะเป็นลูกน้องที่อยู่ภายในทีม หรือกลุ่มงานเดียวกันเรียกว่า Coachee

4.2) การสอนงานจัดได้ว่าเป็นกระบวนการหนึ่ง ที่หัวหน้างานใช้เพื่อเสริมสร้างและ พัฒนาลูกน้อง ให้มีความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะเฉพาะตัว (Personal Attributes) ในการทำงานนั้น ๆ ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดขึ้น ซึ่งเป็นเป้าหมายหรือผลงานที่หัวหน้างานต้องการหรือคาดหวังให้เกิดขึ้น (Result Oriented) โดยจะต้องตกลง และยอมรับร่วมกัน (Collaborative) ระหว่างหัวหน้างานและลูกน้อง ทั้งนี้ การสอนงานนอกจากจะมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาผลการปฏิบัติงานของลูกน้อง (Individual Performance) ในปัจจุบันแล้ว การสอนงานยังมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาศักยภาพ (Potential) ของลูกน้อง เพื่อให้ลูกน้องมีพัฒนาการของความรู้ ทักษะและความสามารถเฉพาะตัว และมีศักยภาพในการทำงานที่สูงขึ้นต่อไป เพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงานอันนำมาซึ่งตำแหน่งที่สูงขึ้นต่อไปในอนาคต (อาภรณ์ ภูวิทยาพันธ์, 2548)

5) แนวคิดเกี่ยวกับการสอนงาน การสอนงานคล้ายกับการฝึกนักกีฬาซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้นักกีฬา สามารถเล่นกีฬาได้เต็มความสามารถ เดิมทีนั้นผู้ฝึกจะชี้แนวทางและสอนแนะวิธีการเล่นให้อย่างต่อเนื่อง แต่ปัจจุบันนอกจากสอนแนะแล้ว ผู้ฝึกจะช่วยให้นักกีฬาวเคราะห์ว่าตนเองจะเล่นได้ดีที่สุดในสภาวะแวดล้อมอย่างไร และถ้าจะเล่นให้ได้ดีที่สุดในทุกครั้งจะมีอะไรเป็น อุปสรรคบ้าง เพื่อหาทางขจัดให้หมดไป ในทำนองเดียวกันผู้บังคับบัญชาที่สอนงานผู้ใต้บังคับบัญชาจะช่วยให้ผู้ถูกสอนสามารถสะท้อนภาพการปฏิบัติงานของตนเอง ตระหนักว่าตนกำลัง ทำงานอะไรอยู่และมีวิธีทำอย่างไร เพื่อเรียนรู้จากการปฏิบัติงานนั้น ขณะเดียวกันผู้สอนงานจะ ให้ข้อมูลความรู้ที่จำเป็น ซึ่งผู้สอนยังขาดอยู่ ศึกษาวิเคราะห์กับผู้ที่รับการฝึกก็มีลักษณะเช่น เดียวกัน

การสอนงานที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงขึ้นอยู่กับทักษะของผู้สอนและความสามารถในการรับ (Receptiveness) ของผู้ถูกสอนเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับองค์ประกอบแวดล้อมของการสอนงานด้วย เช่น ความชัดเจนในเกณฑ์ตัดสินความสำเร็จประสิทธิภาพของการให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นต้น ถ้าการสอนมีประสิทธิภาพจะช่วยให้สภาพแวดล้อมการทำงานดีด้วย การพูดคุยสนทนา ระหว่างการสอนงานจะช่วยให้ผู้ถูกสอนเข้าใจดีขึ้นว่า ผู้บังคับบัญชามีความคาดหวังจากการปฏิบัติงานของเขาอย่างไร ทำให้มีการให้ข้อมูลย้อนกลับกันอย่างสม่ำเสมอ และเปิดโอกาสให้ต้องคิดถึงมาตรฐานและเกณฑ์ในการนำไปสู่ความสำเร็จในขณะที่ปฏิบัติงาน การสอนงานที่มี ประสิทธิภาพจะสัมพันธ์กับบรรยากาศของการเรียนรู้ ซึ่งทั้งสองประการนี้จะสนับสนุนซึ่งกันและกัน

6) บทบาทหน้าที่ของผู้เป็น Coach ควรเป็นผู้รักการอ่าน รักการแสวงหาความรู้ และเป็นผู้ชวนขวนหาข้อมูลความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา รวมทั้งแสวงหาประสบการณ์ใหม่จากการเข้ากลุ่มหรือสมาคมต่าง ๆ เพื่อจะได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาทำหน้าที่บทบาทนักฝึกอบรม นักพัฒนา นักเปลี่ยนแปลงผู้ให้คำปรึกษา นักจิตวิทยา นักแก้ไขปัญหา นักคาดคะเน นักคิด นักประดิษฐ์ และนักปฏิบัติ บทบาทดังกล่าวจะแสดงออกในบทบาทใดนั้น ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป ซึ่งบางครั้งอาจแสดงบทบาทเดียวหรือแสดงมากกว่าหนึ่งบทบาท เรียกว่า บทบาทผสมผสาน (Mixed Roles)

7) ลักษณะนิสัยของผู้เป็น Coach ไม่ว่าจะผู้เป็น Coach จะสวมบทบาทใดก็ตาม จะต้องอยู่บนพื้นฐานของลักษณะนิสัยที่ดีเป็นที่ยอมรับของลูกน้อง ลักษณะนิสัยที่ดี ได้แก่ การยอมรับความจริง เห็นอกเห็นใจ มองโลกในแง่ดี

กระตือรือร้น ชอบให้ออกาส ยืดหยุ่น มั่นใจในตนเอง กล้ารับผิดชอบและรับชอบ และมองไปข้างหน้า ควรหลีกเลี่ยงลักษณะนิสัยที่ไม่ดี ได้แก่ การไม่ไว้วางใจ ขี้รำคาญ เอาแต่ใจ ถือตัว ชอบเปรียบเทียบ รอไม่ได้ ไม่มั่นใจในตนเอง ไม่หวังดี และไม่รีบร้อน

8) แนวทางหลักปฏิบัติและวิธีการในการเป็น Coach การสอนงานจะเกิดขึ้นได้ ผู้สอนงานและผู้ถูกสอนงานต้องมีความพร้อมด้วยกัน ทั้ง 2 ฝ่าย โดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นเวลาใดที่แน่นอน เกิดขึ้นได้ทุกเมื่อทุกเวลา ความพร้อม ได้แก่

8.1) เรื่องเวลา ควรกำหนดเวลาให้พอดีกับเนื้อหาที่ต้องการจะสอนและถ่ายทอดได้อย่างเป็นระบบ และมีเหตุผล

8.2) อารมณ์ ควรมีสภาพจิตใจหรือสภาวะอารมณ์ที่ปกติ พร้อมทั้งจะถ่ายทอดข้อมูล

8.3) สุขภาพร่างกาย เพราะการมีสภาพร่างกายที่พร้อมจะส่งผลต่อไปยังจิตใจ ความคิด

8.4) ข้อมูลเกี่ยวกับ

(1) เนื้อหา ขอบเขตงานที่ต้องรับผิดชอบ

(2) ฝั่งโครงสร้างองค์กร วิสัยทัศน์ นโยบายต่าง ๆ ขององค์กร

(3) กลุ่มเป้าหมาย เช่น ศิษยานุศิษย์ ผู้เข้ารับการฝึกผู้เรียน

(4) ข้อมูลเกี่ยวกับลูกน้องตนเองหรือผู้มีส่วนร่วม

8.5) สถานที่ พิจารณาถึงจำนวนของผู้สอนและผู้รับการสอนและลักษณะอุปกรณ์ที่จะนำมาสาธิต

8.6) อุปกรณ์เครื่องมือ ควรมีการทดสอบประสิทธิภาพในการทำงานของอุปกรณ์ เครื่องมือว่าสามารถใช้งานได้หรือทำงานได้ตลอดเวลาที่ทำการสาธิตหรือนิเทศหรือไม่

8.7) เข้าใจจิตวิทยาการเรียนรู้ของลูกน้องที่เป็นผู้ใหญ่ด้วยว่า เขาจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อไร เช่น เขาอยากเรียนรู้ได้ดีเมื่อเขาอยากเรียนหรือทำให้เขารู้ว่าถูกคาดหวังอะไรหรือเมื่อได้เอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ได้จริงและได้ผล

8.8) ความพร้อมของผู้สอนงานกับผู้ถูกสอนงาน ย่อมมีส่วนผลักดัน ส่งเสริมและ สนับสนุนให้การสอนงานของหัวหน้างานประสบผลสำเร็จ

9) รูปแบบของการเรียนรู้และการรับรู้ การรับรู้ของแต่ละคนจะมีขีดจำกัดตามระยะเวลาที่กำหนด การกำหนดระยะเวลาที่พอประมาณเหมาะสมไม่มากหรือน้อยเกินไป ย่อมจะทำให้ลูกน้องสามารถรับรู้และเรียนรู้ในสิ่งที่หัวหน้างานสอนหรือถ่ายทอดได้ดีกว่า เวลาที่เหมาะสมประมาณหนึ่งถึงหนึ่งชั่วโมงครึ่งน่าจะเพียงพอ หากจำเป็นต้องใช้ระยะเวลานาน ควรจัดให้มีเวลาพักสมอง (Break) เพื่อให้ลูกน้อง มีโอกาสได้หยุดทบทวนความคิดและข้อมูลที่หัวหน้างานได้สอนไปแล้ว การศึกษาวิเคราะห์และเลือกวิธีการหรือเทคนิคในการสอนงานให้เหมาะสม โดย มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ถูกกำหนดขึ้น ตลอดจนการให้คำแนะนำถึงแหล่งข้อมูลที่ควรติดตามและการเปิดใจ และเต็มใจที่จะตอบข้อซักถามต่างๆ ให้แก่ลูกน้องไม่แสดงสีหน้ารำคาญหรือต่อว่าเมื่อลูกน้องพยายามคิดหาทางพัฒนาและปรับปรุงระบบหรือกระบวนการทำงานให้รวดเร็ว สะดวกและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และร่วมกันรับผลลัพธ์ที่ออกมา ไม่ว่าจะผลลัพธ์นั้นจะออกมาดีหรือไม่ดีก็ตาม

10) การสอนงานที่ไม่บรรลุผลสำเร็จ มีลักษณะดังนี้

10.1) การจัดสภาพแวดล้อม เนื่องจากสถานที่ที่ใช้สำหรับการสอนงานลูกน้องอาจจะกว้างหรือเล็กเกินไป บรรยากาศในห้องประชุมอาจดูเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการหรือเป็นกันเองจนเกินไปหรือห้องประชุมมีเสียงรบกวนที่ดังขึ้นมาจากนอกรบกวนสมาธิของผู้สอนและผู้รับการสอน

10.2) การจัดหาอุปกรณ์หรือเครื่องมือ เนื่องจากไม่สามารถจัดหาและจัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ หรือมีไม่พร้อมในระหว่างการสอนงานหรือไม่สามารถหาวิธีการใช้อุปกรณ์/ เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับเรื่องตนเองสอนได้

10.3) งบประมาณ เนื่องจากองค์กรไม่ได้ให้ความสำคัญที่จะพัฒนาหัวหน้างานให้เกิด ความรู้และทักษะในการสอนงาน โดยไม่ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้โดยเฉพาะ

10.4) ตัวผู้สอน หรือหัวหน้างาน โดยมีสาเหตุจากหลากหลายปัจจัย ดังนี้

(1) หัวหน้างานขาดความรู้และไม่เข้าใจในเนื้อหาที่จะสอน หลักสูตร เนื้อหาสาระการเรียนรู้

(2) สภาวะไม่เอื้ออำนวย เช่น ไม่สามารถควบคุมเวลาในการสอน งานได้

(3) ขาดทักษะของการสื่อสารและวิธีการถ่ายทอดให้ลูกน้องเข้าใจ

(4) ประสบการณ์ความรู้ของ Coach ไม่มีหรือมีไม่ตรงกับสิ่งที่ลูกน้องต้องการหรืออาจจะไม่มีการตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจของลูกน้องว่าขาดทักษะความรู้ อะไร

(5) เข้าใจผิดคิดว่าตนเองกำลังสอนงานลูกน้องอยู่ชอบสั่ง ขาดศิลปะการจูงใจ

(6) ไม่เห็นความจำเป็นของการสอนงานลูกน้อง

(7) หงุดหงิดหรือแสดงสีหน้าไม่พอใจ หากลูกน้องมีคำถามหรือต้องสงสัย

(8) ขาดความพร้อมในด้านสุขภาพกายหรือสุขภาพจิตในขณะที่สอนงาน

(9) วัฒนธรรมองค์กรไม่เอื้อและไม่ได้รับการส่งเสริมจากผู้บังคับบัญชานอกจากหัวหน้างาน

เป็นส่วนหนึ่งของการสอนงานที่ไม่ประสบผลสำเร็จแล้ว พบว่าลูกน้องอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การสอนงานประสบความล้มเหลว ลูกน้องจำพวกนี้มักจะหลีกเลี่ยง หรือปฏิเสธไม่ยอมทำตามที่หัวหน้างานสอน ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากไม่มีเป้าหมายในการทำงาน หรือไม่สนใจที่จะพัฒนาตนเอง กลัวการเปลี่ยนแปลง ไม่พร้อมที่จะรับฟังหรือขาดความเคารพ ศรัทธาหัวหน้างาน และอาจมี Coach มากเกินไป ทำให้มีหลายแนวทางทำให้ลูกน้องเกิดความสับสน ดังนั้นหัวหน้างานและลูกน้องจึงมีส่วนอย่างมากต่อการสนับสนุนให้การสอนงานประสบความสำเร็จ

11) การจัดระบบ Coaching ในองค์กรเป็นรูปธรรมชัดเจน

11.1) กำหนดให้ระบบ Coaching เป็นนโยบายขององค์กร

11.2) สร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศขององค์กรให้มี Trust (ความไว้วางใจกัน) โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างหัวหน้างานกับผู้บังคับบัญชา ระหว่างศึกษานิเทศก์กับผู้เข้ารับการฝึก

11.3) กำหนดใน Job Description ของระดับหัวหน้างานขึ้นไปในเรื่องการทำหน้าที่เป็น Coach

11.4) กำหนดเรื่องการ Coaching เป็นหนึ่งในเป้าหมายประจำปีของระดับหัวหน้างานขึ้นไป

โดยมีการวัด KPI (Key Performance Index) และเกณฑ์วัดคุณภาพ

11.5) เชื่อมโยงผลการทำ Coaching สู่ระบบ Performance Management และระบบจ่ายค่าตอบแทน กำลังใจหรือสิทธิประโยชน์เกื้อกูลและเกียรติคุณรางวัล

11.6) กำหนดและสร้างหรือฝึกวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นวัฒนธรรมของการเรียนรู้ (Learning Culture) ซึ่งมีทั้ง Learning by doing เรียนรู้โดยการลงมือทำ Learning by Teaching เรียนรู้โดยการถ่ายทอด และ Learning by Sharing เรียนรู้โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน เพื่อจะได้เชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้มากับประสบการณ์ชีวิตส่วนตัว นำมาถ่ายทอดเพื่อสอนให้เรามีการติดต่อสื่อสารที่ดี รู้จักเรียงเรียงเตรียมคำพูดก่อนหลังจากที่ไม่กล้าทำให้กล้าและมั่นใจมากขึ้น ทำให้ได้เพื่อน ได้ใจ ได้ให้ ได้เสียสละ ได้ปฏิสัมพันธ์กัน เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน ผู้คนในองค์กรรักกันมากขึ้น และนำไปสู่การไว้นื้อเชื่อใจกัน เกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันตามเป้าหมายที่วางไว้

11.7) ประโยชน์จากการทำ Coaching ประโยชน์ที่เกิดขึ้นส่งผลโดยตรงต่อผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ และต่อองค์กร

12) ประโยชน์ที่เกิดขึ้นส่งผลต่อศึกษานิเทศก์

12.1) การสอนงานจะช่วยแบ่งเบาภาระงาน เนื่องจากผู้เข้ารับการฝึกทำงานได้อย่างถูกต้องและทันเวลา

12.2) มีเวลาเพียงพอที่จะคิดพิจารณาปรับปรุงระบบงาน ขั้นตอนและวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ช่วยเหลือผู้เข้ารับการฝึกอย่างแท้จริง

12.3) มีโอกาสชี้แจงจุดเด่นหรือจุดที่ต้องการให้ผู้เข้ารับการฝึกปรับปรุงการทำงาน

12.4) สามารถแจ้งให้ผู้เข้ารับการฝึกถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และปัญหาการเปลี่ยนแปลงการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ขององค์กร

12.5) มีโอกาสรับรู้ความต้องการที่ผู้เข้ารับการฝึกคาดหวัง และปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นในการทำงานของลูกน้อง ปัญหาการเรียนการสอนของผู้เข้ารับการฝึก

12.6) สร้างสัมพันธภาพที่ดีในการทำงานระหว่าง ศึกษานิเทศก์กับผู้เข้ารับการฝึก

12.7) เป็นกระบวนการหนึ่งที่ใช้ผลักดันและสนับสนุนให้ผู้เข้ารับการฝึกทำงานให้บรรลุเป้าหมาย (Performance Goal) ตามแผนงานที่กำหนด ผู้เข้ารับการฝึกจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงพฤติกรรมการสอน

12.8) ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการทำงานร่วมกันเป็นทีม บรรยากาศของสังคมแห่งการเรียนรู้

13) ประโยชน์ที่เกิดขึ้นส่งผลต่อลูกผู้รับการประเมิน

13.1) เข้าใจขอบเขต เป้าหมายของงานและความต้องการที่องค์กรหัวหน้าคาดหวัง

13.2) ได้รับรู้ถึงสถานการณ์เปลี่ยนแปลง ปัญหาและอุปสรรคขององค์กรภารกิจที่องค์กรจะทำในปัจจุบันและต้องการที่จะทำต่อไปในอนาคต

13.3) ได้รับรู้ถึงปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในการทำงานร่วมกับหัวหน้างานและมีส่วนร่วมกับหัวหน้างานในการพิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

13.4) มีโอกาสรู้จักแข็ง จุดอ่อนของตน เพื่อสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

13.5) รู้จักวางแผนลำดับความสำคัญก่อน – หลังของงาน รับผิดชอบต่อวิธีการทำงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและระยะเวลาที่หัวหน้างานหน่วยงานกำหนด

13.6) สร้างขวัญกำลังใจ ทำให้ไม่รู้สึกว่าตนเองทำงานเพียงผู้เดียว

13.7) เป็นแรงจูงใจ กระตุ้นให้ลูกน้องผู้เข้ารับการฝึกปรับปรุงตนเอง สนใจเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เสมอ

13.8) ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกมีคุณค่า (Value) และเห็นคุณค่าในการทำงานมากขึ้น เนื่องจากสอนงานที่ถูกต้องตามความต้องการของผู้เข้ารับการฝึก ช่วยตอบสนองให้ผู้เข้ารับการฝึกทำงานได้บรรลุเป้าหมายของตนเอง

การสอนงานหรือชี้แนะ (Coaching) เป็นเทคนิคที่ผู้เข้ารับการฝึกหรือศึกษานิเทศก์คุ้นเคยกันในฐานะเพื่อนร่วมงาน รวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมทั้งคลินิก การสังเกตการสอน การวิจัย แบบเครือข่ายร่วมกัน มีความปรารถนาดีต่อกัน ในการที่กล้าจะยอมหรือพอที่จะสอนหรือชี้แนะหรือยอมรับการชี้แนะ ผู้ถูกสอนพอใจที่จะรับด้วยวิธีการอย่างกลายมิตร การเป็นพี่เลี้ยง เป็นวิธีการที่ผู้มีประสบการณ์ให้ความช่วยเหลือผู้มีประสบการณ์น้อยกว่า (หรือพี่ดูแลน้อง : พี่เลี้ยง) ทั้งเรื่องงานวิชาชีพไปสู่เป้าหมายที่ได้วางไว้ร่วมกัน เทคนิคดังกล่าวเป็นเทคนิคที่อยู่ในกลุ่มงานการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ เพราะการนิเทศเป็นการดำเนินงานโดยผู้มีประสบการณ์ มีความรู้มีความสามารถในการที่จะใช้กระบวนการ/วิธีการ/ เทคนิคต่าง ๆ ในการ ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล ชี้แนะให้คำปรึกษา คลี่คลายปัญหา อบรม ฝึกฝนและหรือร่วมปฏิบัติกิจกรรมเพื่อผู้เข้ารับการฝึกสามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถได้ตามเป้าหมายและบรรลุตัวชี้วัด

2.2.6 นวัตกรรมและเทคนิคสำคัญในการนิเทศแนวใหม่

การนิเทศแนวใหม่ เป็นการนิเทศที่ศึกษานิเทศก์และครูทำงานร่วมกันในชั้นเรียน โดยใช้ข้อมูลผู้เรียน ชั้นเรียนและโรงเรียน เป็นฐานในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งในปัจจุบันมีนวัตกรรมและเทคนิคแนวใหม่ในการนิเทศ ได้แก่

- 1) การนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Coaching)
- 2) การนิเทศแบบเป็นพี่เลี้ยงและผู้สนับสนุน (Mentoring and Supporting)
- 3) การนิเทศแนวใหม่บนพื้นฐานการวิจัย (Research Based Supervision: RBS)
- 4) การนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Coaching)
- 5) การชี้แนะสะท้อนคิด เป็นกระบวนการในการให้คำแนะนำหรือให้คำปรึกษาพร้อมกระตุ้นให้เกิด

การคิดไตร่ตรองทบทวน (Reflective Thinking) พินิจพิเคราะห์และพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างรอบคอบโดยใช้สติและมีสมาธิ ซึ่งเป็นวิธีการที่ทำให้บุคคลได้ทบทวนและสะท้อน การกระทำของตน (Reflective Practice) ช่วยให้เกิดความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ นำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเอง ปรับปรุงงาน และการแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

- 6) จุดมุ่งหมายของการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด

6.1) ศึกษานิเทศก์เป็นกระบอกที่จะสะท้อนความคิดและความจริงของการกระทำให้เป็นระบบ

ด้วยบรรยากาศสร้างสรรค์

6.2) ศึกษาเทคนิคที่เป็นหน้าต่างที่เปิดโอกาสสู่การเชื่อมโยงกับความรู้และปัจจัยภายนอก เพื่อเพิ่มทางเลือกและความมั่นใจในการตัดสินใจและลงมือกระทำการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเอง

6.3) ศึกษาเทคนิคสร้างความไว้วางใจ (Building trust) ความเข้าใจ และสนับสนุนให้คิด ต่อเนื่อง คุณลักษณะศึกษาเทคนิคที่ทำหน้าที่ได้ซักรนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด ศึกษาเทคนิคจำเป็นต้องให้คำแนะนำชี้แนะ พร้อมสะท้อนให้เกิดกระบวนการคิด ดังนั้นคุณลักษณะสำคัญของศึกษาเทคนิค ได้แก่

(1) เป็นบุคคลที่มีต้นทุนของความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา วิธีสอน รวมถึงมีบุคลิกภาพและเจตคติที่ดีสม่ำเสมอ

(2) มีความยืดหยุ่นไวต่อความรู้สึก และเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน

(3) มีพื้นฐานและประสบการณ์ที่เข้าใจธรรมชาติและวัฒนธรรมการทำงาน

(4) มีการพัฒนาทักษะ การฟัง การคิด การถาม และการเขียนที่ชัดเจน

(5) มีกระบวนการคิดทบทวน (Reflective Thinking)

(6) มีพฤติกรรมกรมองเชิงบวก จับถูก คิดถึงปัญหาที่เริ่มจากตนเอง

(7) มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม พุดน้อยลง ฟังมากขึ้น ไม่สั่งการใด ๆ

(8) ช่วยกำหนดจุดพัฒนา เชื่อมโยงและสนับสนุนความเปลี่ยนแปลง

6.4) กิจกรรม เทคนิค พฤติกรรมการโค้ชที่สำคัญ ได้แก่

(1) ศึกษาเทคนิคนิเทศแบบโค้ชแนะนำตนเองสั้นๆ และสร้างบรรยากาศที่ไว้วางใจ เป็นกันเอง โดยใช้พฤติกรรมเชิงบวก และจับถูกแล้วต่อยอดความคิดและการกระทำในระหว่างการสอน

(2) ขอให้ผู้รับการโค้ชแนะนำและเล่าถึงสิ่งดี ๆ ที่ได้คิด ได้ทำ และได้แก้ปัญหาการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนจนประสบความสำเร็จ รวมถึงการสะท้อนปัญหาที่ต้องการแก้ไข หรือพัฒนาให้เกิดคุณภาพต่อไป

(3) ศึกษาเทคนิคผู้โค้ชฟังอย่างตั้งใจ ทั้งสีหน้าและแววตาบ่งบอกถึงความชื่นชม และควรบันทึกประเด็นสำคัญไว้เพื่อทบทวน หากมีประเด็นที่ยังไม่ชัดเจนใช้คำถามเพื่อให้เกิด ความชัดเจนมากขึ้น

(4) ในขณะที่สนทนาโค้ชสามารถใช้คำพูดเสริมแรงเพื่อกระตุ้นให้ผู้เล่ามีกำลังใจ และอยากเล่าต่อ และสร้างบรรยากาศให้เกิดการสอนอย่างต่อเนื่อง

(5) ถ้ามีผู้รับการโค้ชคนอื่นๆ อยู่ในวงสนทนาด้วย ควรเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นเติมเต็มก่อนที่โค้ช

(6) ถ้ามีประเด็นคำถามควรเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้ลองคิดหาแนวทางแก้ปัญหาที่โค้ชจะตอบหรือให้ข้อเสนอแนะ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ทีม

6.5) ขั้นตอนและกระบวนการโค้ช

การดำเนินการในการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด มีขั้นตอนในการปฏิบัติ ดังนี้

(1) Creates trust (สร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้น)

- (2) Has “big ears, small mouth ” (ฟังมาก และพูดน้อย)
- (3) Is non-judgmental (โค้ชไม่ใช่ผู้ตัดสิน)
- (4) Asks questions (ใช้คำถามเพิ่มความชัดเจน)
- (5) Shows empathy (มีความรู้สึกร่วม เห็นอกเห็นใจ)
- (6) Is a constructive critic (วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์)
- (7) Challenges (สนับสนุนให้ลองวิธีใหม่ ๆ)
- (8) Makes suggestions or Gives advice (มีการให้ข้อเสนอแนะเท่าที่จำเป็น)
- (9) Invites talk (กระตุ้นให้มีการพูดคุย)
- (10) Sustained over time มีความต่อเนื่อง ยั่งยืน
- (11) Sets and monitors targets (แบ่งเป็นช่วง และวางเป้าหมายชัดเจน นัดหมายการโค้ช

ครั้งต่อไป)

- (12) Gives ownership to teacher (ทำให้ผู้รับการโค้ชรู้สึกว่าเป็นเจ้าของความคิด

และการกระทำนั้น)

6.6) ผลลัพธ์ที่แสดงถึงความสำเร็จของการโค้ชในรูปแบบชี้แนะสะท้อนคิด ได้แก่

- (1) ครูมีคุณภาพ ได้แนวคิดและหลักการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Coaching) สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาและปรับปรุงการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (2) ผู้เรียนมีคุณภาพ ได้รับการแก้ปัญหการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาตนเองทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
- (3) โรงเรียนมีคุณภาพ โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีนวัตกรรมทางการ การศึกษาที่เกิดจากการพัฒนาคุณภาพครูและคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และคุณภาพการศึกษาได้รับการรับรองตามมาตรฐานการศึกษาชาติ การนิเทศแบบเป็นที่เลี้ยงและผู้สนับสนุน (Mentoring and Supporting) การนิเทศแบบเป็นที่เลี้ยง (Mentoring) หมายถึง ผู้ให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอนในเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้มีศักยภาพการทำงานสูงขึ้น

7) บทบาทหน้าที่ของ (Mentor)

7.1) เป็นผู้แนะแนวกลุ่มผู้รับการดูแล (Mentee) ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหา และ อุปสรรคการทำงานโดยให้ผู้รับการดูแล (Mentee) ตัดสินใจและเลือกแนวทางในการพัฒนา หรือแก้ปัญหาด้วยตนเอง

7.2) เป็นพันธมิตรที่คอยให้ข้อมูลแก่ Mentee แต่ละคนในกลุ่ม Mentee เกี่ยวกับ จุดอ่อนจุดแข็ง โดยวิธีการให้ผู้รับการดูแลเล่าปัญหาโดยที่เลี้ยง Mentor จะฟังอย่างตั้งใจ เห็นอกเห็นใจและให้ข้อมูลความเห็นทั้งด้านดี และด้านที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างตรงไปตรงมาและเป็นมิตร

7.3) เป็นผู้กระตุ้นให้กลุ่มผู้รับการดูแล ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และอนาคตของ สถานศึกษาว่าจะไปทิศทางใด และจะขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างไร

7.4) เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการจัดการศึกษา ทำให้มีแนวทางในการจัดการศึกษา ให้ประสบความสำเร็จ และสามารถให้แนวทางแก่กลุ่มผู้รับการดูแล Mentee ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุตาม เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด และผู้เชื่อมโยง Mentee กับบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษา จะสามารถช่วยให้ Mentee เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานได้

7.5) เป็นผู้ทำหน้าที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้รับการดูแล Mentee ได้มีโอกาสแสดงความสามารถเป็นที่ ประจักษ์ (Visibility) การใช้วิธีการ Mentoring จะช่วยให้กลุ่มประสบความสำเร็จ

- (1) การช่วยให้กลุ่มกำหนดประเด็นในการประชุมพบปะกัน
- (2) การให้คำแนะนำหัวข้ออภิปรายและโครงการที่จะช่วยให้กลุ่มเรียนรู้เพิ่มขึ้น
- (3) การกระตุ้นให้กลุ่มแสดงความคิดเห็น
- (4) การให้คำปรึกษาเมื่อกลุ่มต้องการ
- (5) การสนับสนุนกลุ่มโดยเชื่อมความสัมพันธ์ของบุคคลในกลุ่มกับบุคคลอื่นในองค์กร
- (6) การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่สมาชิกในกลุ่มเป็นรายบุคคล

7.6) ประโยชน์ของนิเทศแบบ Mentoring

- (1) สร้างกลุ่มคนที่มีความสามารถ มีศักยภาพ ได้เร็วกว่าปกติ
- (2) จูงใจให้ครูปฏิบัติงานที่มีผลการปฏิบัติงานดี และมีศักยภาพในการทำงานสูง ให้คงอยู่กับ หน่วยงาน
- (3) กระตุ้นให้ครูปฏิบัติงานสร้างผลงานมากขึ้น พร้อมทั้งจะทำงานหนักและทำทนายมากขึ้น
- (4) สร้างบรรยากาศของการนำเสนองานใหม่ ๆ หรือความคิดนอกกรอบมากขึ้น
- (5) สร้างระบบการสื่อสารแบบสองทาง (two way communication)

(อ้างอิง : https://elearning.sesaoskt.go.th/pluginfile.php/294/mod_resource/content/4/newnitet.pdf)

2.2.7 การนิเทศการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

การนิเทศการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน จำเป็นต้องนำการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ในการพัฒนาร่วมด้วย เนื่องจากก่อให้เกิดการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยอาศัยวิธีการต่าง ๆ เช่น การประชุม สัมมนา เอกสาร หนังสือ ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างวิสัยทัศน์หรือสร้างเป้าหมายร่วมกันใน การดำเนินงาน จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดวิธีการนิเทศ และกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและ ความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสะท้อนผลหลังการสอน การวิพากษ์แผนการจัดการเรียนรู้ การบันทึกวิดีโอและการถ่ายภาพ การสัมภาษณ์ การ Coaching & Mentoring ฯลฯ โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้ Application Line การใช้ Clip Video การใช้ Video Conference หรือ YouTube รวมทั้ง การใช้ Facebook Lite, Facebook Group เป็นต้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยี ทางไกล (DLTV / DLIT) เป็นการออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อ เทคโนโลยีการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม (Distance Learning Information: DLIT) รวมทั้ง การออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้

ทาง Internet โดยใช้ Application Line, Facebook, Zoom, Google meet, Google sites, Google Classroom, YouTube และอื่น ๆ รวมทั้งส่งเอกสารการสอน แบบฝึกหัด การบ้าน ไปยังบ้านผู้เรียนทางไปรษณีย์ เพื่อให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป (มุกดา เลขะวิวัฒน์, 2563) เช่นเดียวกันกับ Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) ได้ให้แนวทางเกี่ยวกับการนำ ICT มาใช้ทั้งในและนอก โรงเรียน โดยมีปัจจัยที่สำคัญ ประกอบด้วย การเรียนรู้ ICT เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญเกี่ยวกับ หลักสูตร การฝึกฝนครู และการเรียนรู้ด้านอุปกรณ์ทาง ICT เฉพาะทาง เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนากลยุทธ์การสอน สำหรับครู หรือผู้เรียน พัฒนาผู้สอน การประเมินผลกลางภาคเรียน การประเมินผลการปฏิบัติ การพัฒนากลยุทธ์การสอนรายวิชาต่าง ๆ รวมถึงการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ หรือการจัดการ ชั้นเรียน เป็นต้น (Organization for Economic Co-operation and Development, 2021) เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการสอนด้วย ICT ทั้งในด้านการสื่อสาร และแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร การมีส่วนร่วมของผู้เชี่ยวชาญ การพัฒนาความเป็นมืออาชีพ และการควบคุมดูแล ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อให้การสอนพัฒนามากขึ้น (อ้างอิง : วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. 2564)

2.2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1) แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศแบบ Coaching

ชาคริยา ชายเกลี้ยง และคณะ (2562) รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการวิจัยของ ครูระดับมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการนิเทศเพื่อส่งเสริมการวิจัยของ ครูระดับมัธยมศึกษา 2) พัฒนารูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการวิจัยของครูระดับมัธยมศึกษา และ 3) ประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการวิจัยของครูระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันครูมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) และมีความต้องการ นิเทศเพื่อส่งเสริมการวิจัยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) 2) รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการวิจัย ของครูระดับมัธยมศึกษา มี 6 องค์ประกอบคือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการนิเทศ 5) การวัดผลและการประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ โดยมีกระบวนการนิเทศ 6 ขั้นตอน คือ 1) การค้นหา ความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ 4) การดำเนินการนิเทศ โดยใช้วิธีการ นิเทศแบบผสมผสาน คือ ใช้วิธีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพและการพัฒนาจิตในองค์กร การชี้แนะและ ระบบพี่เลี้ยง การใช้การวิจัยเป็นฐาน และการนิเทศออนไลน์ 5) การประเมินผลการนิเทศ และ 6) การสะท้อนผล มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.95 ผลการทดลองใช้ พบว่า ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้พื้นฐานการวิจัย โดยมีคะแนนก่อนอบรม เฉลี่ย 17.71 คะแนน และหลังอบรมมีคะแนนเฉลี่ย 19.71 คะแนน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ครูมีทักษะการวิจัยเฉลี่ยร้อยละ 78.37 และผลงานวิจัยของครูมีคุณภาพระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) 3) ผลการประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการวิจัยของครูระดับมัธยมศึกษา พบว่า ครูผู้เข้าร่วมอบรม มีคะแนนก่อนอบรม เฉลี่ย 17.60 คะแนนและหลังอบรม เฉลี่ย 19.80 คะแนน โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 มีทักษะการวิจัยเฉลี่ยร้อยละ 82.00 ผลงานวิจัยมีคุณภาพระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$)

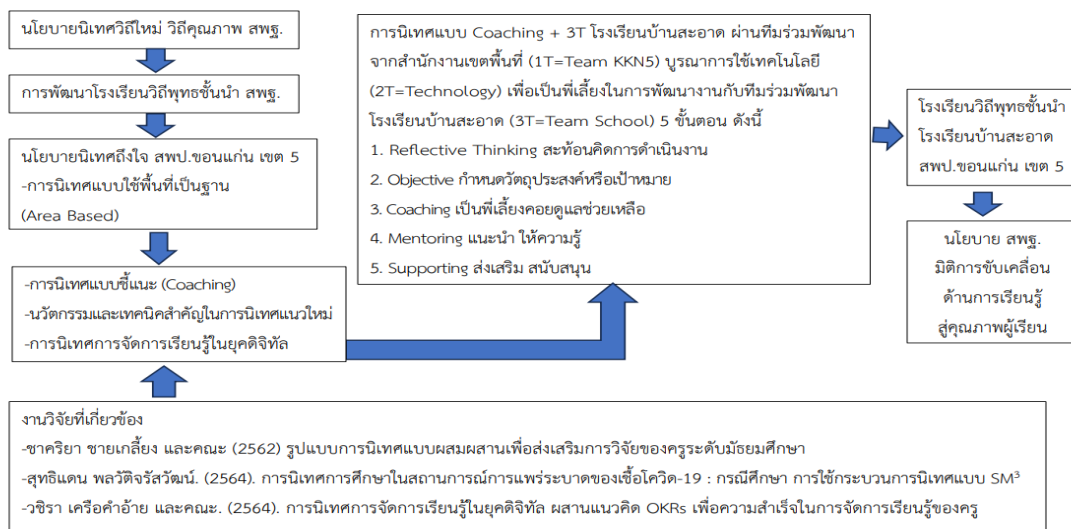
และมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการวิจัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) ซึ่งมีความสอดคล้องกับกระบวนการนิเทศแบบ Coach + 3T สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ในเรื่องลักษณะการนิเทศแบบผสมผสาน เนื่องจาก เป็นการนิเทศแบบใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยเหลือในการนิเทศแบบ Coaching ผ่านระบบ Online และ On-site ส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

สุทธิแดน พลวัตจิรวิวัฒน์. (2564). การนิเทศการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 : กรณีศึกษา การใช้กระบวนการนิเทศแบบ SM³. ผลการนิเทศส่งผลให้การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้จากการวิจัย ในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา ผู้รับการนิเทศได้รับการนิเทศผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และการนิเทศพบกลุ่ม ทำให้ครู มีแนวทางในการในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการใช้กระบวนการนิเทศการศึกษาดังกล่าว ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ และการเขียนรายงานการพัฒนานวัตกรรมซึ่งผลการนิเทศ ดังกล่าว ทำให้มนวัตกรรมการเรียนรู้ของโรงเรียนจำนวน 30 โรงเรียน ผ่านการคัดเลือกผลงานด้านนวัตกรรมของโครงการ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับกระบวนการ นิเทศแบบ Coach + 3T สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เนื่องจาก เป็นการนิเทศผ่าน สื่อสังคม Online และแบบกลุ่ม On-site ส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

วชิรา เครือคำอ้าย และคณะ. (2564). การนิเทศการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผสานแนวคิด OKRs เพื่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ของครู ได้อภิปรายถึง หัวใจสำคัญของการเปลี่ยนแปลง นอกจากการปรับตัว ของครูให้เท่าทันกับสถานการณ์ของโลก โดยเป็นผู้สร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองแห่งยุคดิจิทัลแล้ว สิ่งที่ครูจำเป็นต้องตระหนักเพื่อให้การปฏิบัติงานในหน้าที่และบทบาทของครูให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ครูต้องมี เป้าหมายที่ชัดเจน (Objective) เป็นไปได้ในทางปฏิบัติได้ เพื่อนำมาสู่ผลลัพธ์หลัก (Key Results) ที่ส่งผลโดยตรง แก่ผู้เรียน ทำให้การนำแนวคิดของ OKRs หรือ Objective and Key Results มาใช้ร่วมกับการนำกระบวนการ นิเทศ การจัดการเรียนรู้ ช่วยเสริมสร้างพลังความเข้มแข็งของการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพเริ่มตั้งแต่การ ตั้งเป้าหมาย การปฏิบัติ การติดตามกระบวนการจัดการเรียนรู้สู่ผลลัพธ์สำคัญโดยมีผู้นิเทศเป็นผู้ช่วยเหลือ ดูแล และให้คำแนะนำ ติดตามอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีความสอดคล้องกับกระบวนการนิเทศแบบ Coach + 3T สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เนื่องจาก มีการตั้งเป้าหมายในการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อนำสู่ ผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

2.2.9 กรอบแนวคิดในการนิเทศ

ภาพที่ 8 แสดงกรอบแนวคิดในการนิเทศแบบ Coaching + 3T เพื่อพัฒนาโรงเรียนวิถืพุทธชั้นนำ กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

2.2.10 กรอบแนวคิดในการนิเทศเชื่อมโยงกับนโยบาย สพฐ.

ภาพที่ 9 แสดงกรอบแนวคิดเชื่อมโยงกับนโยบาย สพฐ.

จากภาพที่แสดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้นำนวัตกรรมการนิเทศแบบ Coaching + 3T ซึ่งมีแนวคิดมากจากนโยบายนิเทศวิธีใหม่ วิธีคุณภาพ ซึ่งเป็นนโยบายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด สู่การพัฒนาโรงเรียนวิถืพุทธชั้นนำตามรูปแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และนำสู่นโยบายการนิเทศถึงใจ ใคร ๆ ก็ไปห้องเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 สู่การพัฒนาโรงเรียนวิถืพุทธชั้นนำโรงเรียนบ้านสะอาด โดยใช้กระบวนการแบบ Coaching + 3T ซึ่งจากการใช้นวัตกรรมดังกล่าว ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่กำหนดเป็นนโยบายสำคัญด้านมิติการขับเคลื่อนด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน

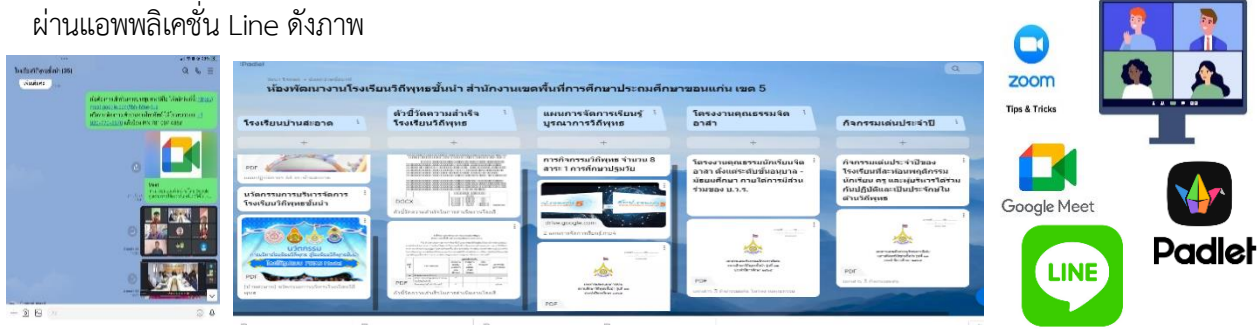

๒. คณะกรรมการโรงเรียนและเขตพื้นที่	ประธานกรรมการ	๒.๑๓ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
๒.๑ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	รองประธานกรรมการ	๒.๑๔ นายศุภชัย สันติสุข	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
๒.๒ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	กรรมการ	๒.๑๕ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
๒.๓ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	กรรมการ	๒.๑๖ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
๒.๔ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	กรรมการ	๒.๑๗ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
๒.๕ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	กรรมการ	๒.๑๘ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
๒.๖ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	กรรมการ	๒.๑๙ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
๒.๗ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	กรรมการ	๒.๒๐ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
๒.๘ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	กรรมการ	๒.๒๑ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
๒.๙ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	กรรมการ	๒.๒๒ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
๒.๑๐ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	กรรมการ	๒.๒๓ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
๒.๑๑ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	กรรมการ	๒.๒๔ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
๒.๑๒ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	กรรมการ	๒.๒๕ นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ

ภาพที่ 11 แสดงคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนางาน
โครงการส่งเสริมการจัดการศึกษาตามแนวพุทธ โรงเรียนวิถียุทธ

จากภาพที่แสดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
เพื่อเป็นทีมร่วมพัฒนาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (1T : Team KKN5) เพื่อเป็นที่ปรึกษา คอยดูแล ช่วยเหลือให้ครู
พัฒนางานให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

3.2.2 นำเทคโนโลยี (Technology = 2T) เข้ามาช่วยเหลือในการประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ
ในการดำเนินงาน ผ่านระบบแบบออนไลน์ ZOOM Meeting, นิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของโรงเรียน
ผ่าน Google Meet ส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องผ่านแอปพลิเคชัน Padlet และแจ้งข่าวสารข้อมูลแบบไม่เป็นทางการ
ผ่านแอปพลิเคชัน Line ดังภาพ

ภาพที่ 12 แสดงรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนวิถียุทธชั้นนำผ่านระบบออนไลน์
โดยใช้แอปพลิเคชัน ZOOM, Google Meet, Padlet และ Line

จากภาพที่แสดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้บูรณาการเทคโนโลยี
เข้ามาช่วยเหลือในการนิเทศเพื่อพัฒนาโรงเรียนวิถียุทธชั้นนำ โรงเรียนบ้านสะอาดผ่านระบบออนไลน์ (Online)
ในสถานการณ์ COVID-19 และสถานการณ์ปกติ (On-Site) ด้วยรูปแบบการนิเทศ Coaching + 3T เพื่อให้ประสบ
ผลสำเร็จในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด

3.2.3 โรงเรียนบ้านสะอาดได้แต่งตั้งผู้รับผิดชอบหลักและทีมงานร่วมพัฒนา (Team School = 3T)
เพื่อพัฒนาให้เป็นโรงเรียนวิถียุทธชั้นนำ ดังภาพ

คำสั่งโรงเรียนบ้านสะอาด
ที่ 43/2564

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนโรงเรียนวิถีสอนชั้นนำ

1. นายจิลิน เอ้าเล็ง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสะอาด	ประธานกรรมการ
2. นายเรศ กองแสน	หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานทั่วไป	กรรมการ
3. นางทองเพชร ธิตะเที่ยง	หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานงบประมาณ	กรรมการ
4. นางวนิดา ทุมมัน	หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานบุคคล	กรรมการ
5. นายพิทักษ์พงษ์ ทับทิมหิน	หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานวิชาการ	กรรมการ
6. นางสาวนิรมล บุญอาจ	ครูชำนาญการพิเศษ	กรรมการ
7. นางสาววิญญากรณ์ ต้นตะภา	ครูชำนาญการ	กรรมการ
8. นางสาวสายทอง จันทร์หนู	ครู	กรรมการ
9. นางสาวณมล พงษ์ประภัสร์	ครู	กรรมการ
10. นางสาวอรอนุช บาลี	ครู	กรรมการ
11. นางสาวกัญญา ฮาดวิเศษ	ครู	กรรมการ
12. นางสาวชัชชโยธิน ศรีหากุล	ครู	กรรมการ
13. นางสาวจิตติภา สีนามบุรี	ครู	กรรมการ
14. นางพุดฤดี ราษฎร์อน	พนักงานราชการ	กรรมการ
15. นายไชยกร สุชัย	พนักงานราชการ	กรรมการ
16. นางสาวพิชญมณูญ์ คงนาค	พนักงานราชการ	กรรมการ
17. นางอภากร พงงาม	ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ	กรรมการ
18. นายสุทธิ อีสานนท์	ครู	กรรมการและเลขานุการ
19. นางสาวอติภา จันทร์พรม	เจ้าหน้าที่ธุรการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ				ผู้รับผิดชอบ
	เม.ย. - มิ.ย.	ก.ค. - ก.ย.	ต.ค. - ธ.ค.	ม.ค. - มี.ค.	
1. กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมวิถีสอน 29 ประการ	✓	✓	✓	✓	น.ส.ณมล พงษ์ประภัสร์
2. กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมสวนมนต์ไหว้พระ	✓	✓	✓	✓	นางพุดฤดี ราษฎร์อน
3. กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมถวายเพลวันธรรมสวนะ	✓	✓	✓	✓	น.ส.นิรมล บุญอาจ
4. กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	✓	✓	✓	✓	นางพุดฤดี ราษฎร์อน
5. กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเข้าค่ายธรรมะ		✓			น.ส.ณมล พงษ์ประภัสร์
6. กิจกรรมที่ 6 (การนิเทศ ติดตามผล)				✓	นางวนิดา ทุมมัน
7. กิจกรรมที่ 7 (การสรุปและประเมินผล การดำเนินงาน)				✓	นางวนิดา ทุมมัน

ภาพที่ 13 แสดงการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานหลักและทีมร่วมพัฒนา โรงเรียนบ้านสะอาด จากภาพที่แสดง โรงเรียนบ้านสะอาด ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงแต่งตั้งทีมร่วมพัฒนา (Team School = 3T) ประกอบด้วย ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และแต่งตั้งทีมผู้รับผิดชอบหลัก เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

3.2 การนำนวัตกรรมการนิเทศการศึกษาไปใช้ปฏิบัติการนิเทศ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้นำเครื่องมือและกระบวนการนิเทศไปใช้ในการนิเทศเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้านสะอาดให้เป็นโรงเรียนวิถีสอนชั้นนำ และทำแผนการศึกษาแบบกลุ่มเดียวคือทดสอบก่อนหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) เขียนเป็นสัญลักษณ์ได้ว่า

เมื่อ Gr₁ หมายถึง กลุ่มครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสะอาด

O₁ หมายถึง การสอบวัดก่อน โดยใช้ตัวชี้วัดความสำเร็จการดำเนินงานโรงเรียนวิถีสอน

T หมายถึง นวัตกรรมการนิเทศแบบ Coaching + 3T

O₂ หมายถึง การสอบวัดครั้งหลัง โดยใช้ตัวชี้วัดความสำเร็จการดำเนินงานโรงเรียนวิถีสอน

(การวิเคราะห์ผลการศึกษา เปรียบเทียบผลระหว่าง O₁ กับ O₂ (รัตนะ บัวสนธ์, 2554 หน้า 56)

3.2.1 ใช้เครื่องมือ (O₁): “ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินโรงเรียนวิถีสอน” วิเคราะห์ผล

การศึกษาก่อนการใช้นวัตกรรมการนิเทศ Coaching + 3T ดังภาพ

**ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานโรงเรียนวิสุทธิพร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕**

ด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้โรงเรียนวิสุทธิพร มีการประเมินผลตามอัตลักษณ์ ๒๔ ประการ โรงเรียนวิสุทธิพร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕ จึงได้จัดทำโครงการการศึกษาตามแนวพุทธ โรงเรียนวิสุทธิพรขึ้น เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนวิสุทธิพรในสังกัดมีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาตนเองตามอัตลักษณ์ที่กำหนด และเป็นารส่งเสริมให้โรงเรียนวิสุทธิพรที่พัฒนาโรงเรียนให้มีควมเป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ เกิดคุณภาพและมาตรฐานตามที่กำหนด ๕ ด้าน ดังนี้

ลำดับที่	รายการประเมิน	ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น			เอกสารหรือรูปภาพอ้างอิง
		ดำเนินการเรียบร้อยแล้วเป็นไปตามที่กำหนด	ดำเนินการแล้วแต่ยังไม่เป็นไปตามที่กำหนด	ยังไม่ดำเนินการ	
๑.	ด้านกายภาพ ๘ ประการ				
๑.๑	มีป้ายโรงเรียนวิสุทธิพรติดไว้หน้าบริเวณโรงเรียนเห็นเด่นชัด				
๑.๒	มีพุทธศตูปอยู่บริเวณหน้าโรงเรียน เครื่องบูชา และให้เด็กเรียนไหว้พระทุกวัน				
๑.๓	มีพระพุทธรูปประจำห้องเรียน (วางเป็นภาพหรือสัญลักษณ์) อยู่ด้านหน้าในห้องที่สอนครู มีการทำความสะอาด และมีการเคารพพระพุทธรูปเป็นประจำ				
๑.๔	มีพุทธศาสนสุภาษิต วาจาธรรม พระราชดำรัสตามทีต่าง ๆ และมีการปรับประยุกต์ตนเอง โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำอย่างเด่นชัด				
๑.๕	มีความสะอาด สบาย ร่มรื่นในห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และนักเรียนมีส่วนร่วมทุกคน				

ลำดับที่	รายการประเมิน	ผลการดำเนินงาน			เอกสารหรือรูปภาพอ้างอิง
		ดำเนินการเรียบร้อยแล้วเป็นไปตามที่กำหนด	ดำเนินการแล้วแต่ยังไม่เป็นไปตามที่กำหนด	ยังไม่ดำเนินการ	
๕.๓	ครูและผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ชื่นชมคุณความดีเห็นแสงชาติทุกวัน				
๕.๔	ครูและผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป โหมโรงเพื่อสะท้อนความรู้สึก เช่น ความรู้สึกที่ได้ทำความดี				
๕.๕	นักเรียน ครู ผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีคุณน้ที่ทำความดี				
๕.๖	นักเรียน (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ขึ้นไป) ครู ผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป สบได้ธรรมศึกษารับเป็นย่างน้อย				
๕.๗	ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีการบริหารจัดการ เจริญปัญญาก่อนการประชุมทุกครั้ง				
๕.๘	นักเรียน ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ได้เรียนกับพระอย่างสม่ำเสมอ				

ลำดับที่	รายการประเมิน	ผลการดำเนินงาน			เอกสารหรือรูปภาพอ้างอิง
		ดำเนินการเรียบร้อยแล้วเป็นไปตามที่กำหนด	ดำเนินการแล้วแต่ยังไม่เป็นไปตามที่กำหนด	ยังไม่ดำเนินการ	
๑.๔	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ ๓๓ ข้อ มีวินัยและซื่อสัตย์สุจริต				
๑.๕	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป จัดทำ บัญชีตรวจสอบอย่างน้อย ปีละ ๑ ครั้ง				
๑.	ด้านพฤติกรรมครู ผู้บริหารโรงเรียนและนักเรียน ๕ ประการ				
๑.๑	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป สามารถรักษาศีล ๕ ได้ครบ ๕ ข้อ				
๑.๒	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีใจง่าย ไหว้สอน กระวนกระวาย				
๑.๓	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ก่อรับประทานอาหารกลางวันขณะมีการพิจารณายาชาฯ จับประจานอาหารไม่ได้ ไม่หยาบ ไม่เหน็ด				
๑.๔	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ร่วมกันประพฤติ อดออม อดนอน ใช้เงิน และสิ่งของ				
๑.๕	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีนิสัยรักผู้เสียอาภ				
๑.	ด้านการส่งเสริมวิสุทธิพร ๔ ประการ				
๑.๑	ไม่มีอาหารขมขายในโรงเรียน และนักเรียนไม่รับประทานอาหารขม				
๑.๒	ครูและผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ไม่ดูค่า นักเรียน				

ลำดับที่	รายการประเมิน	ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น			เอกสารหรือรูปภาพอ้างอิง
		ดำเนินการเรียบร้อยแล้วเป็นไปตามที่กำหนด	ดำเนินการแล้วแต่ยังไม่เป็นไปตามที่กำหนด	ยังไม่ดำเนินการ	
๑.๖	มีพิธีพุทธศาสนพิธีงานธรรม มีตารางการใช้ มีการแจ้งเรื่อง และนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา				
๑.๗	ไม่มีสิ่งเสพติด เหล้าสุราในโรงเรียน 100%				
๒.	ด้านกิจกรรมประจำวันของ ๔ ประการ				
๒.๑	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ร่วมกันกินเสี้ออาหาร				
๒.๒	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ร่วมกันทำบุญ ไหว้เกศา ฟังเทศน์				
๒.๓	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป รับประทานอาหารมั่งคั่งบริบูรณ์อย่างเหมาะสม				
๒.๔	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ร่วมกันทำความสะอาด				
๓.	ด้านการจัดการเรียนการสอน ๕ ประการ				
๓.๑	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีการบริหารจัดการ เจริญปัญญา ก่อนเข้าเรียนเข้า ปาก				
๓.๒	ครู ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีการบูรณาการชีวิตพุทธคุณผู้สอนตามงานวิจัย และนักเรียน ส่งคืนพุทธศาสนานา				
๓.๓	ครู ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป พานักเรียนเข้าโครงการคุณธรรม กิจกรรมจิตอาสา สัปดาห์ ๓๓๓ ๓ ครั้ง				

ภาพที่ 14 แสดงเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาโรงเรียนวิสุทธิพรชั้นนำ ก่อนนำไปศึกษานวัตกรรม

การนิเทศแบบ Coaching + 3T โรงเรียนวิสุทธิพรชั้นนำ กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสะอาด

จากภาพที่แสดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้สร้างเครื่องมือตัวชี้วัด

ความสำเร็จในการดำเนินงานโรงเรียนวิสุทธิพร เพื่อพัฒนาโรงเรียนวิสุทธิพรชั้นนำ ให้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน โดยมีที่มาจาก ตัวชี้วัดการประเมินตามอัตลักษณ์ 29 ประการ ระดับคุณภาพ 4 ทุกตัวชี้วัด

3.2.2 ใช้วัตรกรรมการนิเทศ (T) : กระบวนการนิเทศแบบ Coaching พัฒนาโรงเรียนวิสุทธิพรชั้นนำ

กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสะอาด มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1) Reflective Thinking ร่วมกันทบทวน ไตร่ตรอง สะท้อนคิด การดำเนินงานที่ผ่านมาของโรงเรียนวิสุทธิพรชั้นนำ โรงเรียนบ้านสะอาด

2) Objective กำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในพัฒนาโรงเรียนบ้านสะอาดให้เป็นโรงเรียนวิสุทธิพรชั้นนำ โรงเรียนบ้านสะอาด โดยดำเนินการดังนี้

2.1) โรงเรียนมีผลการดำเนินงานตามมาตรฐานตัวชี้วัดความสำเร็จ จำนวน 5 ด้าน

29 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 1) กายภาพ จำนวน 7 ตัวชี้วัด 2) กิจกรรมประจำวันพระ จำนวน 4 ตัวชี้วัด 3) การจัดการเรียนการสอน จำนวน 5 รายการ 4) พฤติกรรมครู ผู้บริหาร และผู้เรียน จำนวน 5 ตัวชี้วัด และ 5) กิจกรรมส่งเสริม

วิถีพุทธ จำนวน 8 ตัวชีวิต อยู่ในระดับ 90% ขึ้นไป ทุกตัวชีวิต

- 2.2) โรงเรียนมีแผนการสอนบูรณาการวิถีพุทธทุกสาระการเรียนรู้
- 2.3) โรงเรียนมีการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้โครงการคุณธรรมจิตอาสา
- 2.4) โรงเรียนมีกิจกรรมเด่นประจำปี
- 2.5) โรงเรียนมีผู้รับรองผลการดำเนินงานเป็นอย่างดี

3) Coaching & Mentoring : เป็นพี่เลี้ยงและคอยดูแล แนะนำ การพัฒนางานของครูอย่างใกล้ชิด ทั้งในรูปแบบ Online และ On-site

4) Supporting : มีทีมงานคอยช่วยเหลือแนะนำครูในการพัฒนางานทั้งในรูปแบบ

5) Reflective : ทบทวน ไตร่ตรอง วิเคราะห์ภาระงานว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร

3.2.3 กำหนดปฏิทินการนิเทศแบบ Coaching + 3T โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ กรณีศึกษาโรงเรียน

บ้านสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 อย่างชัดเจน โดยทีมร่วมพัฒนาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 (1T: ทีมผู้นิเทศ) ดำเนินการนิเทศ กับทีมร่วมพัฒนาโรงเรียน บ้านสะอาด (3T : ทีมผู้รับการนิเทศ) ผ่านระบบออนไลน์ (2T : Technology) ซึ่งได้แสดงข้อมูลวันนิเทศ ทีมผู้นิเทศ รายการนิเทศ วิธีการนิเทศ ผู้รับการนิเทศ และผลที่เกิดขึ้นจากการนิเทศ ส่งผลให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จ ดังภาพ

ปฏิทินกำหนดการนิเทศพัฒนางานแบบ Coaching + 3T เพื่อพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ โรงเรียนบ้านสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

วัน/เดือน/ปี	ผู้นิเทศ (1T)	รายการนิเทศ	วิธีการนิเทศ (2T)	ผู้รับการนิเทศ (3T)	ผลการนิเทศ
27 ธ.ค. 64	ทีมร่วมพัฒนา สพป.ขอนแก่น เขต 5	- Infomring ให้ความแก่คณะครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับ รูปแบบในการพัฒนางาน - Reflective Thinking ร่วมทบทวน ไตร่ตรอง สะท้อนคิด การดำเนินงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จโรงเรียนวิถีพุทธ สพป.ขอนแก่น เขต 5 - Objective กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนางานโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำให้ชัดเจน โดย 1. ดำเนินงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล 2. จัดทำแผนการสอนบูรณาการวิถีพุทธ 3. จัดทำโครงการคุณธรรมจิตอาสา 4. กิจกรรมเด่นที่สะท้อนพฤติกรรมผู้เรียน ครูผู้บริหารด้านคุณธรรม 5. การรับรองการสมัครจากผู้อำนวยการโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ	-จัดทำหนังสือราชการแจ้งโรงเรียนผ่านระบบ Line -ให้ความรู้ในการดำเนินงานผ่านรูปแบบการประชุมผ่านระบบออนไลน์ ZOOM Meeting	ทีมร่วมพัฒนาโรงเรียนบ้านสะอาด	- โรงเรียนวิบุรพารัฐมูลรูปแบบและแนวทางการพัฒนาอย่างชัดเจน - Reflective Thinking โรงเรียนได้ร่วมทบทวนวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลผ่านตัวชี้วัดความสำเร็จโรงเรียนวิถีพุทธ สพป.ขอนแก่น เขต 5 -Objective กำหนดวัตถุประสงค์ ในการพัฒนางานโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำให้ชัดเจน โดย 1. ดำเนินงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล 2. จัดทำแผนการสอนบูรณาการวิถีพุทธ 3. จัดทำโครงการคุณธรรมจิตอาสา 4. กิจกรรมเด่นที่สะท้อนพฤติกรรมผู้เรียน ครูผู้บริหารด้านคุณธรรม 5. การรับรองการสมัครจากผู้อำนวยการโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ

วัน/เดือน/ปี	ผู้นิเทศ (1T)	รายการนิเทศ	วิธีการนิเทศ (2T)	ผู้รับการนิเทศ (3T)	ผลการนิเทศ
10 ม.ค. 65	ทีมร่วมพัฒนา สพป.ขอนแก่น เขต 5	-การนิเทศแบบ Coaching + 3T จำนวน 3 ระยะ ดังนี้ 1. ก่อนได้ข 1.1 ประสานงาน/นัดหมาย ทีมร่วมพัฒนาโรงเรียน (3T) ให้ชัดเจน 1.2 สะท้อนคิดการดำเนินงาน และเตรียมประเด็นการให้ขพร้อม 1.3 จัดทำแผนการให้ขประกอบด้วย 1) จัดเตรียมเอกสารแบบวัดความสำเร็จโรงเรียนวิถีพุทธ 2) จัดทำแบบฟอร์มการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการกิจกรรมวิถีพุทธ 3) จัดทำแบบฟอร์มโครงการคุณธรรมจิตอาสา 4) จัดทำแบบฟอร์มโครงการเด่นประจำปีที่จะพร้อมติดกรณผู้เรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษา ด้านคุณธรรม 2. ขณะได้ข 2.1 พบผู้บริหารโรงเรียน 2.2 พบครูก่อนเข้าห้องเรียน 2.3 สังเกตการณ์พัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ ดังนี้ 1) โรงเรียนตามตัวชี้วัดความสำเร็จ โรงเรียนวิถีพุทธ	ประสานงานผ่านแอปพลิเคชัน Line และส่งพื้นที่ On-Site ณ โรงเรียนที่ตั้ง	ทีมร่วมพัฒนาโรงเรียนบ้านสะอาด	-Coaching + 3T ทีมร่วมพัฒนาโรงเรียน (3T) ดำเนินการดังนี้ 1. ก่อนได้ข 1.1 รับทราบประสานงานจากทีมร่วมพัฒนาเขตพื้นที่ (1T) ผ่านการโทรศัพท์ประสานงาน และแอปพลิเคชัน Line 1.2 สะท้อนคิดการดำเนินงานที่ผ่านมา และเตรียมความพร้อมสำหรับ การให้ข 2. ขณะได้ข 2.1 ผู้บริหาร : ทบทวนร่วมพัฒนาเขตพื้นที่ (1T) ด้วยเกียรติยศ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินงาน 2.2 ครู : ทบทวนร่วมพัฒนาเขตพื้นที่ (1T) ด้วยเกียรติยศ เพื่อสร้างความคุ้นเคยและปรับกับมองในการดำเนินงาน 2.3 ดำเนินการนิเทศตามรูปแบบที่กำหนด ดังนี้ 1) การพัฒนาโรงเรียนตามตัวชี้วัดความสำเร็จโรงเรียนวิถีพุทธ 2) จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูได้จัดทำขึ้น

วัน/เดือน/ปี	ผู้สังเกต (1T)	รายการนิเทศ	วิธีการนิเทศ (2T)	ผู้รับการนิเทศ (3T)	ผลการนิเทศ
10 ม.ค. 65 (ต่อ)		2) จัดทำแบบฟอร์มจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ บูรณาการกิจกรรมวิถีพุทธ 3) จัดทำแบบฟอร์มโครงการคุณธรรมจิตอาสา 4) จัดทำแบบฟอร์มโครงการต้นแบบวิถีที่สะท้อนพฤติกรรมผู้เรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษา ด้านคุณธรรม 5) ประสานงานผู้อำนวยการโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ เพื่อรับรองเอกสารการสมัครขอโรงเรียน พร้อมตัวอย่างการจัดทำเอกสารประกอบการสมัครโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ 3. หลังได้ข้อ 3.1 บันทึกรายงานการสังเกต 3.2 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของครู 3.3 ทบทวนการปฏิบัติการได้ของตนเอง 3.4 เสนอแนะเพื่อสังเกตในครั้งต่อไป -Supporting คอยดูแลช่วยเหลือ และพัฒนาโรงเรียนให้สามารถดำเนินการได้ประสบผลสำเร็จ			3) สร้างความรู้ ความเข้าใจกับผู้บริหารในการจัดทำโครงการคุณธรรมจิตอาสาภายใต้รูปแบบการคิดแบบพุทธ สมถัย นิโรธ มรรค 4) รวบรวมข้อมูลกิจกรรมที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้น เพื่อประกอบเป็นรายงานที่สะท้อนพฤติกรรมผู้เรียน ครู และผู้บริหารด้านคุณธรรม 5) รวบรวมข้อมูลและจัดทำเอกสารที่ประกอบเอกสารโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ 3. หลังได้ข้อ - Reflective Thinking ทบทวน โค้ชตัวเอง สะท้อนคิด ถึงผลการดำเนินงานที่เป็นไปตาม Objective วัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร

วัน/เดือน/ปี	ผู้สังเกต (1T)	รายการนิเทศ	วิธีการนิเทศ (2T)	ผู้รับการนิเทศ (3T)	ผลการนิเทศ
8 ก.พ. 65	ทีมร่วมพัฒนา สทป. ขอนแก่น เขต 5	-การนิเทศแบบ Coaching + 3T จำนวน 3 ระยะ ครั้งที่ 2 ดังนี้ ก่อนได้ข้อ -ประสานงานโรงเรียนแจ้งการประสงค์ตามการดำเนินงานผ่านระบบออนไลน์ ขณะได้ข้อ -สังเกตการณ์สอนในห้องเรียนผ่านระบบออนไลน์ หลังได้ข้อ - Reflective Thinking ทบทวน โค้ชตัวเอง สะท้อนคิด ถึงผลการดำเนินงานที่เป็นไปตาม Objective วัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร	การประชุมกับทางโรงเรียนผ่านระบบออนไลน์แบบ Face to Face โดยใช้ แอปพลิเคชัน Google Meet	ทีมร่วมพัฒนาโรงเรียนบ้านสะอาด	-การนิเทศแบบ Coaching + 3T จำนวน 3 ระยะ ครั้งที่ 2 ดังนี้ ก่อนได้ข้อ -รับการประสานงานจากผู้บริหาร -เตรียมความพร้อมรายงานข้อมูล, และจัดการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ ขณะได้ข้อ -สังเกตการณ์สอนในห้องเรียนผ่านระบบออนไลน์ โดยใช้ แอปพลิเคชัน Google Meet หลังได้ข้อ - Reflective Thinking ทบทวน โค้ชตัวเอง สะท้อนคิด ถึงผลการดำเนินงานที่เป็นไปตาม Objective วัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร
31 มี.ค. 65	ทีมร่วมพัฒนา สทป. ขอนแก่น เขต 5	- Reflective Thinking ทบทวน โค้ชตัวเอง สะท้อนคิด ถึงผลการดำเนินงานที่เป็นไปตาม Objective วัตถุประสงค์ และมีผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร	ประสานงานผ่าน แอปพลิเคชัน line และลงพื้นที่ On-Site ณ โรงเรียนที่ตั้ง	ทีมร่วมพัฒนาโรงเรียนบ้านสะอาด	- Reflective Thinking ทบทวน โค้ชตัวเอง สะท้อนคิด ถึงผลการดำเนินงานที่เป็นไปตาม Objective วัตถุประสงค์ และมีผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร
26 พ.ค. 65	ทีมร่วมพัฒนา สทป. ขอนแก่น เขต 5	-Informing สร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานเพื่อจัดทำเอกสารประกอบการส่งผลงานเข้ารับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำดังนี้	ประชุมออนไลน์ผ่าน แอปพลิเคชัน Google Meet	ทีมร่วมพัฒนาโรงเรียนบ้านสะอาด	- มีความรู้ ความเข้าใจพัฒนางานตามที่ สทป. ขอนแก่น เขต 5 และนำซึ่งทางโรงเรียนได้ดำเนินการดังนี้

วัน/เดือน/ปี	ผู้สังเกต (1T)	รายการนิเทศ	วิธีการนิเทศ (2T)	ผู้รับการนิเทศ (3T)	ผลการนิเทศ
26 พ.ค. 65 (ต่อ)		1) การประเมินตนเองตามอัตลักษณ์ 29 ประการ ผ่าน https://www.vitheebuddha.com 2) การจัดทำแผนการสอนบูรณาการวิถีพุทธ สาระอื่นที่ไม่ใช่สังคมศึกษา 3) การจัดทำรายงานโครงการคุณธรรมจิตอาสาของผู้เรียน 4) การจัดทำรายงานโครงการเด่นของโรงเรียนที่สะท้อนพฤติกรรมผู้เรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรม 5) ประสานงานผู้อำนวยการโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ โรงเรียนบ้านวังเวียงกุหลาบ สทป. ขอนแก่น เขต 2 เพื่อรับรองเอกสารให้โรงเรียน			1) รายงานผลการประเมินตนเองตามอัตลักษณ์ 29 ประการ ผ่าน https://www.vitheebuddha.com 2) การจัดทำแผนการสอนบูรณาการวิถีพุทธ สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 3) การจัดทำรายงานโครงการคุณธรรมจิตอาสาของผู้เรียน 4) การจัดทำรายงานโครงการเด่นของโรงเรียนที่สะท้อนพฤติกรรมผู้เรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรม 5) นำเอกสารเข้ารับการรับรองจากผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังเวียงกุหลาบ สทป. ขอนแก่น เขต 2 ตามที่ สทป. ขอนแก่น เขต 5 แนะนำ
10 มิ.ย. 65	ทีมร่วมพัฒนา สทป. ขอนแก่น เขต 5 และ สทป. ขอนแก่น เขต 2	Coaching + 3T ดังนี้ - Reflective Thinking เชิญผู้เชี่ยวชาญจาก สทป. ขอนแก่น เขต 2 ร่วมทบทวน โค้ชตัวเอง สะท้อนคิด การดำเนินการประเมินตาม Objective วัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่	ประชุม On-Site ณ ห้องประชุม สทป.ขอนแก่น เขต 2	ทีมร่วมพัฒนาโรงเรียนบ้านสะอาด	Coaching + 3T ดังนี้ - Reflective Thinking นำเอกสารและรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ สทป.กำหนดร่วมทบทวน สะท้อนคิดกับผู้เชี่ยวชาญจาก สทป. ขอนแก่น เขต 2 ว่าเป็นไปตาม Objective วัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร

วัน/เดือน/ปี	ผู้สังเกต (1T)	รายการนิเทศ	วิธีการนิเทศ (2T)	ผู้รับการนิเทศ (3T)	ผลการนิเทศ
16 มิ.ย. 65		โรงเรียนส่งผลงานเข้ารับประเมินโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำตามรูปแบบที่ สทป.กำหนด			
15 ก.ย. 65		โรงเรียนผ่านการประเมินเป็นโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13 ตามประกาศ สทป. และผ่าน https://www.vitheebuddha.com สทป.ขอนแก่น เขต 5 ประเมินผล (Evaluation) ความสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และ รายงาน (Share) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและสาขาทบทวน			

ภาพที่ 15 แสดงปฏิทินการนิเทศแบบ Coaching + 3T ที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน

โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสะอาด

จากภาพที่แสดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้กำหนดปฏิทินในการใช้กระบวนการนิเทศแบบ Coaching + 3T เพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้านสะอาดให้เป็นโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ ซึ่งได้ดำเนินการระหว่าง วันที่ 27 ธันวาคม 2564 – 15 กันยายน 2565 ส่งผลให้โรงเรียนผ่านการประเมินและได้รับการแต่งตั้งให้เป็นโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13

3.2.3 ใช้เครื่องมือ (O₂) : “ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินโรงเรียนวิถีพุทธ” วิเคราะห์ผลหลังการใช้นวัตกรรมกรณีศึกษา Coaching + 3T โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสะอาด

3.3 การรายงานผลการใช้นวัตกรรมกรณีศึกษาการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้รวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลการพัฒนาเริ่มตั้งแต่ การสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน (Informing) ผ่านระบบออนไลน์ แอปพลิเคชัน ZOOM Meeting ก่อนใช้นวัตกรรมกรณีศึกษาแบบ Coaching + 3T ดังภาพ

ภาพที่ 16 แสดงภาพการประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครู ผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำผ่านระบบออนไลน์ แอปพลิเคชัน ZOOM Meeting

ภาพที่ 17 แสดงภาพการเป็นพี่เลี้ยงและแนะนำ (Coaching & Mentoring) ครูผ่านระบบออนไลน์ (Online) และแบบปกติ (On-Site)

จากภาพที่แสดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจในการพัฒนางานโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านสะอาด และโรงเรียนอื่นที่สนใจผ่านระบบออนไลน์ แอปพลิเคชัน ZOOM Meeting ตลอดจนการเป็นพี่เลี้ยงครูผ่านทั้งระบบออนไลน์ (Online) และแบบปกติ (On-Site) ที่ส่งผลให้โรงเรียนมีผลการพัฒนางาน ดังนี้

3.3.1 มีผลการพัฒนางานตามตัวชี้วัดความสำเร็จโรงเรียนวิถีพุทธ ดังภาพ

ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕

ด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้โรงเรียนวิถีพุทธ มีการประเมินตนเองตาม คู่มือ ๒๙ ประการ โรงเรียนวิถีพุทธ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕ จึงได้จัดทำโครงการการศึกษาตามแนวพุทธ โรงเรียนวิถีพุทธขึ้น เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนวิถีพุทธในสังกัดมีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาตนเองหา คู่มือ ที่กำหนด และเป็นการส่งเสริมให้โรงเรียนมีนวัตกรรมที่พัฒนานักเรียนให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ เกิดคุณภาพและมาตรฐานตามที่กำหนด ๕ ด้าน ดังนี้

ลำดับที่	รายการประเมิน	ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น			เอกสารหรือรูปภาพอ้างอิง
		ดำเนินการเรียบร้อยแล้วและเป็นไปตามที่กำหนด	ดำเนินการแล้ว แต่ยังไม่เป็นไปตามที่กำหนด	ยังไม่ดำเนินการ	
๑ ด้านกายภาพ ๗ ประการ					
๑.๑	มีป้ายโรงเรียนวิถีพุทธติดไว้หน้าบริเวณโรงเรียนเห็นเด่นชัด	✓			รูปภาพ
๑.๒	มีพระพุทธรูปอยู่ในชั้นบริเวณหน้าโรงเรียน เครื่องบูชา และให้นักเรียนไหว้ทุกวัน	✓			รูปภาพ
๑.๓	มีพระพุทธรูปประจำห้องเรียน (อาจเป็นภาพหรือสัญลักษณ์) อยู่ด้านหน้าในทันทีสมควร มีการทำความสะอาด และมีการเคารพพระพุทธรูปเป็นประจำ	✓			รูปภาพ
๑.๔	มีพุทธศาสนสุภาษิต วาจาธรรม พระราชดำรัสต่าง ๆ และมีการปรับปรุงอยู่เสมอ โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำอย่างต่อเนื่อง	✓			รูปภาพ
๑.๕	มีความสะอาด สงบ ร่มรื่นในห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และนักเรียนมีส่วนร่วมทุกคน	✓			รูปภาพ

ลำดับที่	รายการประเมิน	ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น			เอกสารหรือรูปภาพอ้างอิง
		ดำเนินการเรียบร้อยแล้วและเป็นไปตามที่กำหนด	ดำเนินการแล้ว แต่ยังไม่เป็นไปตามที่กำหนด	ยังไม่ดำเนินการ	
๑.๖	มีห้องพุทธศาสนาหรือสวดธรรม มีตารางการใช้ มีการใช้จริง และนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา	✓			รูปภาพ
๑.๗	ไม่มีสิ่งเสพติด เหล้าบุหรี่ในโรงเรียน 100%	✓			รูปภาพ
๒ ด้านกิจกรรมประจำวันพระ ๕ ประการ					
๒.๑	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ร่วมกันใส่เสื้อขาว	✓			รูปภาพ
๒.๒	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ร่วมกันทำบุญ ไล้บาตร ฟังเทศน์	✓			รูปภาพ QR CODE รายงานกิจกรรม และธรรม นำปัญญา
๒.๓	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ร่วมกันทำสมาธิหรือปฏิบัติธรรม	✓			รูปภาพ
๒.๔	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ร่วมกันสวดมนต์แปล	✓			รูปภาพ QR CODE รายงานกิจกรรม และธรรม นำปัญญา

ลำดับที่	รายการประเมิน	ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น			เอกสารหรือรูปภาพอ้างอิง
		ดำเนินการเรียบร้อยแล้วและเป็นไปตามที่กำหนด	ดำเนินการแล้ว แต่ยังไม่เป็นไปตามที่กำหนด	ยังไม่ดำเนินการ	
๓ ด้านการจัดการเรียนการสอน ๕ ประการ					
๓.๑	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีการบริหารจัดการ เจริญปัญญา ก่อนเข้าเรียนเช้า บ่าย	✓			รูปภาพ QR CODE รายงานกิจกรรม และธรรม นำปัญญา
๓.๒	ครู ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีการบูรณาการวิถีพุทธทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และในวันสำคัญทางพุทธศาสนา	✓			รูปภาพ QR CODE แผนการจัดการ เรียนรู้
๓.๓	ครู ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป พานักเรียนทำโครงการคุณธรรม กิจกรรมจิตอาสา สืบสานฯ และ ๑ ครั้ง	✓			รูปภาพ QR CODE รายงานโครงการ คุณธรรม
๓.๔	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ปฏิบัติศาสนกิจที่วัดเดือนละ ๑ ครั้ง มีวัดเป็นแหล่งเรียนรู้	✓			รูปภาพ QR CODE รายงานกิจกรรม และธรรม นำปัญญา
๓.๕	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป เจ้าคณะ ปฏิบัติธรรมอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง	✓			รูปภาพ QR CODE รายงานโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ

ลำดับที่	รายการประเมิน	ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น			เอกสารหรือรูปภาพอ้างอิง
		ดำเนินการเรียบร้อยแล้วและเป็นไปตามที่กำหนด	ดำเนินการแล้ว แต่ยังไม่เป็นไปตามที่กำหนด	ยังไม่ดำเนินการ	
๔ ด้านพฤติกรรมครู ผู้บริหารโรงเรียนและนักเรียน ๕ ประการ					
๔.๑	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป สามารถรักษาศีล ๕ ได้ครบ ๕ ข้อ	✓			รูปภาพ QR CODE รายงานกิจกรรม และธรรม นำปัญญา
๔.๒	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ยิ้มง่าย ไหว้สวย กราบงาม	✓			รูปภาพ
๔.๓	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ก่อนรับประทานอาหารกลางวัน จะมีการพิจารณาอาหาร รับประทานอาหารไม่ดัง ไม่ทัก ไม่เพ้อ	✓			รูปภาพ
๔.๔	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ร่วมกันประกอบ ๓๐๐๐๐ ต้นอม ใช้เงิน และสิ่งของ	✓			รูปภาพ
๔.๕	นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีนิสัยไม่สูบบุหรี่	✓			รูปภาพ
๕ ด้านการส่งเสริมวิถีพุทธ ๔ ประการ					
๕.๑	ไม่มีอาหารขยะภายในโรงเรียน และนักเรียนไม่รับประทานอาหารขยะ	✓			รูปภาพ
๕.๒	ครูและผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ไม่คุย คำ นักเรียน	✓			รูปภาพ

ลำดับที่	รายการประเมิน	ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น			เอกสารหรือรูปภาพอ้างอิง
		ดำเนินการเรียบร้อยแล้วเป็นไปตามที่กำหนด	ดำเนินการแล้วแต่ยังไม่เป็นไปที่กำหนด	ยังไม่ดำเนินการ	
๕.๓	ครูและผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ชื่นชมคุณความดีหน้าเสาธงชาติทุกวัน	✓			รูปภาพ QR CODE นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนวิสุทธิพุทธ
๕.๔	ครูและผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป โสมรุมเพื่อสะท้อนความรู้สึก เช่น ความรู้สึกที่ได้ทำความดี	✓			รูปภาพ
๕.๕	นักเรียน ครู ผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ไม่มีสมุดบันทึกความดี	✓			รูปภาพ QR CODE นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนวิสุทธิพุทธ
๕.๖	นักเรียน (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ขึ้นไป) ครู ผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป สอบใต้ธรรมศึกษาจีนอย่างน้อย	✓			รูปภาพ
๕.๗	ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีการบริหารจิต เจริญปัญญาก่อนการ ประชุมทุกครั้ง	✓			รูปภาพ
๕.๘	นักเรียน ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ได้เวียนสับพระอย่างสม่ำเสมอ	✓			รูปภาพ

เอกสารหรือรูปภาพอ้างอิง ตามตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานโรงเรียนวิสุทธิพุทธ

ด้านที่ ๑ ด้านกายภาพ ๗ ประการ

๑.๑) ปี๊บโรงเรียนวิสุทธิพุทธวัดบ้านบึงเวมโรงเรียนเห็นเด่นชัด

๑.๒) พระพุทธรูปอยู่ในพื้นที่บริเวณหน้าโรงเรียน แต่อยู่บูชาน และให้นักเรียนไหว้ทุกวัน

๑.๓) มีพระพุทธรูปประจำห้องเรียน อยู่ด้านหน้าในที่ตั้งแคว้น มีการทำความสะอาด และมีการเคารพพระพุทธรูปเป็นประจำ

๑.๕) มีพุทธศาสนสุภาษิต วาจาธรรม พระราชดำรัสตามที่ตั้งต่าง ๆ และมีการปรับปรุงอยู่เสมอ โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำอย่างต่อเนื่อง

๑.๕) มีความสะอาด สงบ ร่มรื่นในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และนักเรียนมีส่วนร่วมทุกคน

๑.๖) มีห้องพุทธศาสนานาหรือลานธรรม มีตารางการใช้ มีการใช้จริง และนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา

๑.๗) ไม่มีสิ่งสกปรก เมาล่าบูชไว้ในโรงเรียน ๑๐๐%

ด้านที่ ๒ ด้านกิจกรรมประจำวันพระ ๔ ประการ

๒.๑) นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ร่วมกันไม่ใส่เสื้อขาว

๒.๒) นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ร่วมกันทำบุญใส่บาตร ฟังเทศน์

๒.๓ นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป รับประทานอาหารมังสวิวัตินมื้อกลางวัน

๓.๒ ครู ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีการบูรณาการวิถีพุทธทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และในวันสำคัญทางพุทธศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้

๒.๕ นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ร่วมกันสวดมนต์แปล

กิจกรรมแสดงธรรม นำปัญญา

๓.๓ ครู ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ทำนักเรียนทำโครงการคุณธรรม กิจกรรมจิตอาสาสัปดาห์ และ ๑ ครั้ง

กิจกรรมแสดงธรรม นำปัญญา

ด้านที่ ๓ ด้านการจัดการเรียนการสอน ๕ ประการ

๓.๑ นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีการบริหารจัดการ เชื้อเชิญปัญญา ก่อนเข้าเรียนเข้า ป้าย

กิจกรรมแสดงธรรม นำปัญญา

๓.๕ นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ปฏิบัติศาสนกิจที่วัดเดือนละ ๑ ครั้ง มีวัดเป็นแหล่งเรียนรู้

กิจกรรมแสดงธรรม นำปัญญา

๓.๕ นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป เข้าค่าย ปฏิบัติธรรมอย่างน้อย ปีละ ๑ ครั้ง

รายงานโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ

๕.๓ นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ก่อนรับประทานอาหารกลางวันมีการพิจารณาอาหารรับประทานอาหารไม่ดั่ง ไม่ทาก ไม่เหลื่อ

ด้านที่ ๔ ด้านพฤติกรรมครู ผู้บริหารโรงเรียนและนักเรียน ๕ ประการ

๕.๑ นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป สามารถศึกษาศิลปะ ๕ ได้ครบ ๕ ข้อ

กิจกรรมแสดงธรรม นำปัญญา

๕.๕ นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ร่วมกันประหยัด อดออม ถนอมใช้เงิน และสิ่งของ

๕.๒ นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีมีง่าม ไร่สวน ไร่ถั่ว ไร่ถั่วถั่ว

๕.๕ นักเรียน ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีหนังสือให้ผู้ สู้สิ่งยาก

ด้านที่ ๕ ด้านพฤติกรรมครู ผู้บริหารโรงเรียนและนักเรียน ๕ ประการ

๕.๑ ไม่มีอาหารขยะขายในโรงเรียน และนักเรียนไม่รับประทานอาหารขยะ

๕.๒ ครูและผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ไม่สูบบุหรี่

๕.๓ ครูและผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ขึ้นชมคุณความดีหน้าเสาธงชาติทุกวัน

นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนวิถิพุทธ

๕.๔ ครูและผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป โหมโรงเพื่อลดทอนความดุ๊ก เช่น ความดุ๊กที่ได้ทำความดี

๕.๕ นักเรียน ครู ผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไปไม่มีสมุดบันทึกความดี

นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนวิถิพุทธ

๕.๖ นักเรียน (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ขึ้นไป) ครู ผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป สอนโดยธรรมชาติเป็นอันดับ

๕.๗ ครู และผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีการบริหารจัดการ เจริญปัญญาก่อนการประชุมทุกครั้ง

๕.๘ นักเรียน ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป ได้เรียนกับพระอย่างสม่ำเสมอ

ภาพที่ 18 แสดงผลการดำเนินงานที่เกิดจากการปฏิบัติตามตัวชี้วัดความสำเร็จ

โรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำ กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสะอาด

กิจกรรมแสงธรรม ป่าปัญญา

รายงานโครงการโรงเรียนวิถิพุทธ

ภาพที่ 19 แสดง QR Code กิจกรรมเด่นประจำปี และโครงการคุณธรรมจิตอาสา

โรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำ กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสะอาด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
 รหัสวิชา ค ๑๑๑๐๑ รายวิชาคณิตศาสตร์ ภาคเรียนที่ ๑
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง เรขาคณิต เวลา ๑๑ ชั่วโมง
 เรื่อง มุม เวลา ๑ ชั่วโมง
 วัตถุประสงค์ **นางสาวสายทอง จันทร์วัน** วันที่สอน ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
มาตรฐานการเรียนรู้ ค ๑.๑ อธิบายและวิเคราะห์รูปเรขาคณิตสองมิติและสามมิติ
มาตรฐานการเรียนรู้ ค ๑.๒ มีความสามารถในการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์ และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด
 ค ๑.๑-ป.๔/๑ บอกนิยามของมุม ชื่อมุม ส่วนประกอบของมุม และเขียนสัญลักษณ์มุม
 ค ๑.๑-ป.๔/๒ ใช้วิธีการที่หลากหลายแก้ปัญหา
 ค ๑.๑-ป.๔/๓ ใช้ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
 ค ๑.๑-ป.๔/๓ ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และสรุปผลได้อย่างเหมาะสม
 ค ๑.๑-ป.๔/๔ ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร การสื่อความหมาย และการนำเสนอได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
 ค ๑.๑-ป.๔/๕ เชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ในคณิตศาสตร์และคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ
 ค ๑.๑-ป.๔/๖ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

๒. สารสำคัญ
 รัศมีและส่วนของเส้นตรงของเส้นที่มีจุดปลายเป็นจุดเดียวกัน เรียกว่า มุม เส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรงหนึ่งหัวหรือปลายหนึ่งหัวเรียกว่า เส้นขนาน รูปสี่เหลี่ยมมุมฉากและรูปทรงกลมเป็นรูปเรขาคณิตสองมิติที่มีลักษณะคล้าย สามเหลี่ยมหน้าจั่วหรืออเนกแบบหลายตัวต่าง ๆ ซึ่งบางตัวอาจจะเป็นแบบรูปที่บอกความสมมาตรได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้
 ๓.๑ ความรู้ (O)
 ๓.๑.๑ เมื่อกำหนดมุมให้ นักเรียนสามารถบอกชื่อมุม จุดยอดมุม แขนของมุมได้
 ๓.๒ ทักษะ/กระบวนการ (P)
 ๓.๒.๑ ใช้ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

- เอกสารหมายเลข ๔ เอกสารแสดงผลการเรียนรู้ -

๓.๒.๒ ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และสรุปผลได้อย่างเหมาะสม
 ๓.๒.๓ ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร การสื่อความหมาย และการนำเสนอได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
 ๓.๒.๔ เชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ในคณิตศาสตร์และคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ
 ๓.๒.๕ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการออกแบบและสร้างโดยใช้รูปเรขาคณิต

๓.๓ ด้านเจตคติ (A)
 สนุกสนานในการปฏิบัติงานตามหลักสูตร (อิทธิบาท ๔) ได้แก่
 ๓.๓.๑ **อินท** คือ มีความรัก ความพอใจ (รักในการเรียน)
 ๓.๓.๒ **วิริยะ** คือ มีความขยัน ความเพียรพยายาม (ขยันเรียน)
 ๓.๓.๓ **จิตตะ** คือ ตั้งใจเอาใจใส่ มีสมาธิ (ตั้งใจเรียน)
 ๓.๓.๔ **วิมังสา** คือ มีความคิด ไตร่ตรอง รอบคอบ มีปัญญา ความรู้ (ฉลาดเรียน)

๔. สาระการเรียนรู้
 มุม
 - ส่วนประกอบของมุม
 - การเรียกชื่อมุม
 - สัญลักษณ์แสดงมุม
 - ชนิดของมุม

๕. แนวทางการบูรณาการ
 หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ : อิทธิบาท ๔ (อินท วิริยะ จิตตะ วิมังสา)

๖. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
 ๖.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
 ๖.๒ ความสามารถในการคิด
 - ทักษะการระบุ
 ๖.๓ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๗. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
 ๗.๑ มีวินัย
 ๗.๒ ใฝ่เรียนรู้
 ๗.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

- ๔ -

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้
ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
 ๑. นักเรียนร่วมกันร้องเพลง "มุม" เพื่อเสริมความพร้อมในการเรียนรู้ และเกิดความรักในการเรียน จากนั้นก่อนร่วมกันอภิปรายถึงเนื้อเพลงที่ได้ร้องและร่วมกันตอบคำถาม ครูออกแทรกกิจกรรมว่า "การร้องเพลงทำให้เราให้ความสนใจในสิ่งที่เราจะเรียนมากขึ้น ตามหลักอิทธิบาท ๔ เรียกว่า **อินท**"
 ๒. ทบทวนเรื่องมุม โดยให้นักเรียนดูรูปภาพ แล้วถามนักเรียนว่า
 - รูปที่เป็นมุม รูปใดไม่เป็นมุม เพราะอะไร
 - รูปที่เป็นมุม เกิดจากรัศมีเส้น อะไรบ้าง
 - จุดปลายของรัศมีแต่ละเส้นคือจุดใด
 - จุดยอดมุมคือจุดใด

ขั้นจัดระเบียบความรู้
 ๑. ครูให้นักเรียนดูตัวอย่างรูปมุมที่เกิดจากรัศมีและรูปมุมที่เกิดจากส่วนของเส้นตรง แล้วช่วยกันบอกส่วนประกอบของมุมว่า จุดยอดมุมคือจุดใด และแขนของมุมคืออะไร

ตัวอย่าง

- จากรูปมุมนี้เกิดจากรัศมีเส้น อะไรบ้าง (๒ เส้น คือ AB และ AC)
- มุมนี้มีจุดยอดมุมคือจุดใด (มุม A หรือ CAB)
- แขนของมุมคือรัศมีอะไร (รัศมี BA และ AC)

บ

- จากรูปมุมนี้เกิดจากส่วนของเส้นตรงเส้น อะไรบ้าง (๒ เส้น คือ BA และ BC)
- มุมนี้มีจุดยอดมุมคือจุดใด (มุม B หรือ ABC)
- แขนของมุมคือรัศมีอะไร (ส่วนของเส้นตรง BA และ BC)

๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามว่า "มุมที่เกิดจากรัศมีและส่วนของเส้นตรงต่างกันอย่างไร" (พิจารณาตามคำบอกของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

๓. นักเรียนทุกคนมีทักษะที่เพิ่มขึ้นตามใบงานที่ ๑ เรื่อง ส่วนประกอบของมุม โดยระหว่างการทำกิจกรรมครูจะบอกนักเรียนถึงความขยัน ความเพียรพยายาม ขยันเรียน เพื่อให้ทำงานได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งคือ หลักอิทธิบาท ๔ เรียกว่า **วิริยะ**
 ๔. หากอาสาสมัคร ออกมาเฉลยคำตอบจากใบงานหน้าชั้นเรียน คนละ ๑ ข้อ (ครูจะขยมนักเรียนที่ทำาได้ถูกต้อง และให้กำลังใจนักเรียนที่มีข้อบกพร่องอยู่ โดยบอกให้นักเรียนเอาใจใส่ มีสมาธิ และตั้งใจเรียนให้เพิ่มมากขึ้น ในการเรียนรู้ครั้งถัดไป ซึ่งคือ หลักอิทธิบาท ๔ เรียกว่า **จิตตะ**)

ขั้นสรุปบทเรียน
 ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับส่วนประกอบของมุม ซึ่งก่อนการสรุปความรู้ขึ้น ครูบอกให้นักเรียนทราบถึงการมีความคิด ไตร่ตรอง รอบคอบ มีปัญญา ความรู้ เพื่อให้สรุปเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งคือ หลักอิทธิบาท ๔ เรียกว่า **วิมังสา** ตามหัวข้อดังนี้
 - รัศมีของมุมที่มีจุดปลายเป็นจุดเดียวกัน ทำให้เกิดมุม เรียกว่าจุดปลายนั้นว่า "**จุดยอดมุม**" และเรียกรัศมีแต่ละเส้นว่า "**แขนของมุม**"
 - การเรียกชื่อมุม เรียกตามอักษร ๓ ตัว ซึ่งจุดหนึ่งบนแขนของมุมข้างหนึ่ง ซึ่งจุดยอดมุม และชื่อจุดหนึ่งบนแขนของมุมอีกข้างหนึ่ง เรียงตามลำดับ หรือ เรียกตามชื่อจุดยอดมุม
 - การสรุปนำไปใช้ประโยชน์และสอดคล้องกับ**หลักสูตรรวมอิทธิบาท ๔** ของกระทรวงศึกษาธิการ นำไปสู่ความสำเร็จ ได้แก่ **อินท วิริยะ จิตตะ วิมังสา**

๕. สื่อและแหล่งเรียนรู้
 ๑. บัตรภาพ
 ๒. เพลง มุม
 ๓. ใบงานที่ ๑ เรื่อง ส่วนประกอบของมุม

๕.๑. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รายการประเมิน	วิธีการวัดและการประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัด
๑) กิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง มุม (K, P)	- ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง ส่วนประกอบของมุม	- ใบงานที่ ๑ เรื่อง ส่วนประกอบของมุม	- ร้อยละ ๘๐ ผ่านเกณฑ์
๒) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)	- สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
๓) หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ : อิทธิบาท ๔ (A)	- สังเกตพฤติกรรมการสอดคล้องกับหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ : อิทธิบาท ๔	- แบบประเมินหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ : อิทธิบาท ๔	- ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

๕.๑. บันทึกหลังแผนการสอน

• ด้านความรู้
 นักเรียนร้อยละ ๑๐๐ สามารถบอกชื่อมุม จุดยอดมุม และแขนของมุมได้

• ด้านกระบวนการ/ทักษะของผู้เรียน
 นักเรียนร้อยละ ๑๐๐ สามารถใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร การสื่อความหมาย และการนำเสนอได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

• ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 นักเรียนร้อยละ ๑๐๐ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีจิตสำนึก มีคุณธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีความรับผิดชอบ

• ด้านสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้
 นักเรียนร้อยละ ๑๐๐ สามารถใช้สื่อที่ตนเองสนใจ และนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้

• ปัญหาอุปสรรค

• แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ _____ (นางสาวสายทอง จันทร์วัน) ครูผู้สอน

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย
 ชื่อคนและ _____ (นางสาวสายทอง จันทร์วัน) ครูผู้สอน

ลงชื่อ _____ (นายจันทน์ จันทร์วัน) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสะอาด

ภาพที่ 20 แสดงแผนการจัดการเรียนรู้ บูรณาการวิถีพุทธ
 สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ
 กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสะอาด

จากภาพที่แสดง โรงเรียนบ้านสะอาดได้ปฏิบัติตามตัวชี้วัดความสำเร็จโรงเรียนวิถีพุทธ ได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการวิถีพุทธ การสาระคณิตศาสตร์ การจัดทำโครงการคุณธรรมจิตอาสาพัฒนาผู้เรียน โครงการเด่นประจำปีของโรงเรียนที่สะท้อนพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้เรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนเอกสารการรับรองของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ ผ่านกระบวนการนิเทศแบบ Coaching + 3T ดังภาพ

ข้อมูล ณ วันที่ 11 กรกฎาคม 2566 13:08:32

โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	สังกัด	ประเภทโรงเรียน
1	โรงเรียนวัดสังข์กระจาย(แจมวิมาลชน)	สพป.กรุงเทพมหานคร เขต1	โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13 ปี พ.ศ.2565
2	โรงเรียนท่งท่าเมต	สพป.กรุงเทพมหานคร เขต1	โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13 ปี พ.ศ.2565
3	โรงเรียนประถมบวรศรี	สพป.กรุงเทพมหานคร เขต1	โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13 ปี พ.ศ.2565
4	โรงเรียนวัดโสมนัส	สพป.กรุงเทพมหานคร เขต1	โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13 ปี พ.ศ.2565
5	โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม	สพป.กรุงเทพมหานคร เขต1	โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13 ปี พ.ศ.2565
6	โรงเรียนวัดลูขัยธาราม	สพป.กรุงเทพมหานคร เขต1	โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13 ปี พ.ศ.2565
7	โรงเรียนนวมวิทย์บดินเดชา	สพป.กรุงเทพมหานคร เขต1	โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13 ปี พ.ศ.2565
8	โรงเรียนวัดทุ่งกลางหญ้า 'ลาดพร้าววิทยา	สพป.กาญจนบุรี เขต1	โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13 ปี พ.ศ.2565
9	โรงเรียนวัดหัวตะเภา	สพป.กาญจนบุรี เขต2	โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13 ปี พ.ศ.2565
10	โรงเรียนบ้านแก่งหลวง	สพป.กาญจนบุรี เขต1	โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13 ปี พ.ศ.2565
11	โรงเรียนบ้านหนองแก้ว	สพป.กาญจนบุรี เขต4	โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13 ปี พ.ศ.2565
12	โรงเรียนบ้านหนองอี	สพป.กาญจนบุรี เขต4	โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13 ปี พ.ศ.2565
13	โรงเรียนบ้านวังเจ้า	สพป.กำแพงเพชร เขต2	โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13 ปี พ.ศ.2565
14	โรงเรียนบ้านสะอาด	สพป.ขอนแก่น เขต5	โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13 ปี พ.ศ.2565
15	โรงเรียนบ้านสะอาด	สพป.ขอนแก่น เขต5	โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13 ปี พ.ศ.2565
16	โรงเรียนอนุบาลพนมศึกษาเมือง	สพป.ชลบุรี เขต2	โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13 ปี พ.ศ.2565
17	โรงเรียนบ้านฆากอก	สพป.ชลบุรี เขต3	โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13 ปี พ.ศ.2565

ภาพที่ 21 แสดงผลที่เกิดขึ้นจากการใช้นวัตกรรมการนิเทศแบบ Coaching + 3T โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

จากภาพที่แสดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้พัฒนากระบวนการนิเทศแบบ Coaching + 3T ส่งผลให้โรงเรียนผ่านการประเมินและได้รับการแต่งตั้งให้เป็นโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13 รับโล่และประกาศเกียรติคุณ เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2565 ณ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จึงประเมินผล (Evaluation) การพัฒนานวัตกรรมการนิเทศแบบ Coaching + 3T โดยคณะกรรมการจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ที่ได้รับการแต่งตั้ง โดยมีผู้อำนวยการกลุ่มเป็นเลขานุการในการดำเนินงาน และรับรองผลการพัฒนานวัตกรรมการนิเทศดังกล่าว ให้เป็นนวัตกรรมการนิเทศที่มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาและช่วยเหลือครูอย่างมีลำดับขั้นตอนทั้งในระบบออนไลน์(Online) และปกติ (On-Site) สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมครูจากผู้ดูแลพัฒนางาน มาเป็นผู้ร่วมกระบวนการในการพัฒนางานอย่างมีระบบ ต่อเนื่องตามรูปแบบโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ซึ่งจากผลการพัฒนางานที่มุ่งมั่น ทุ่มเทของครู ผู้บริหารในการพัฒนางาน ส่งผลให้โรงเรียนผ่านการประเมินและได้รับการแต่งตั้งให้เป็นโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 13 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้รวบรวมข้อมูลนำเสนอในวาระประชุมการพัฒนางานศึกษานิเทศก์ และการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาประจำเดือน ตลอดจนวาระอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

ด้านที่ 4 การนำไปใช้ในการนิเทศและผลที่เกิดจากการใช้วัตกรรมการนิเทศการศึกษา

4.1 ผลที่เกิดตามกลุ่มเป้าหมาย สถานศึกษา/ผู้บริหารสถานศึกษา/ครู

จากการใช้การนิเทศแบบ Coaching + 3T เพื่อพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านสะอาด ได้รับผลดังนี้

- 1) โรงเรียนบ้านสะอาดผ่านการพิจารณาคัดเลือกทั้งในระยงการพิจารณาเอกสาร และการตรวจเยี่ยมผ่านระบบออนไลน์ (Online) ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ เมื่อปี 2565 สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีระบบและมาตรฐานในการพัฒนางานเป็นอย่างดี สำหรับโรงเรียนอื่นที่สนใจได้
- 2) ผู้บริหาร มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถวางระบบการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมในการบริหารจัดการโรงเรียนเป็นอย่างดี ส่งผลให้โรงเรียนผ่านการประเมินและได้รับโล่รางวัลและประกาศเกียรติคุณ เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2565 ณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 3) ครู ได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม มีมาตรฐานในการพัฒนาตนเอง และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

ภาพที่ 22 แสดงผลที่เกิดจากกระบวนการนิเทศการศึกษาแบบ Coaching + 3T โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสะอาด

4.2 ผลที่เกิดต่อการพัฒนาผู้เรียน

จากผลการนิเทศที่ประสบผลสำเร็จ ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน คือ ผู้เรียนร้อยละ 100 มีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนเป็นอย่างดี มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ประกอบการตัดสินใจ สื่อความหมาย และนำเสนองานได้ถูกต้อง มีคุณลักษณะเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ รักการเรียนรู้ ตั้งใจ ขยัน และมุ่งมั่นในการทำงาน สามารถสรุปข้อคิดในการปฏิบัติตนตามหลักธรรม (อิทธิบาท 4) เชื่อมโยงในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี แสดงถึงจากการเรียนรู้ตามแผนส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างดี ดังภาพ

ภาพที่ 23 แสดงคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จากภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 แสดงถึง ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างดี

4.3 ผลต่อการพัฒนาวิชาชีพ

จากการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การนิเทศประสบผลสำเร็จ ส่งผลต่อการพัฒนาวิชาชีพ คือ ได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ มีสื่อและนวัตกรรมในการนิเทศที่เกิดจากการพัฒนางานด้วยตนเอง ส่งผลให้ได้ แนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนางานอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง จนมีกระบวนการในดำเนินงานอย่างชัดเจน

การประชุม PLC พัฒนางานโรงเรียนวิถิพุทธกับผู้เชี่ยวชาญ สพ.ขอนแก่น เขต 2
ภาพที่ 24 การพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ

จากภาพที่แสดง ผู้รับผิดชอบได้เข้าร่วมอบรมและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถในด้านคุณธรรม อยู่เสมอ อย่างต่อเนื่อง สามารถเป็นที่ปรึกษาโครงการคุณธรรมโรงเรียนวิถิพุทธ โรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำ และพัฒนางานด้านคุณธรรมอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี และมีการปรึกษาและพัฒนางานกับผู้เชี่ยวชาญทั้งในระบบออนไลน์ (Online) และปกติ (On-Site) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิต่อการศึกษาต่อไป

ด้านที่ 5 การเผยแพร่และการพัฒนาต่อยอดผลงานนวัตกรรมการนิเทศการศึกษา

5.1 การเผยแพร่นวัตกรรมการนิเทศการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้นำนวัตกรรมการนิเทศแบบ Coaching + 3T ซึ่งถือว่าเป็นนวัตกรรมที่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนางานนิเทศเป็นอย่างดี ไปเผยแพร่ที่เว็บไซต์ <http://web.kkn5.go.th> และ <https://www.facebook.com/groups/282971163948057> เพื่อให้ผู้ที่สนใจเข้าไปศึกษาและนำไปต่อยอดพัฒนา นวัตกรรมการนิเทศให้เป็นที่ประจักษ์ ต่อเนื่อง ส่งผลให้ประสบผลความสำเร็จในวิชาชีพของตนเองต่อไป

5.2 การขยายผลต่อยอดนวัตกรรมการนิเทศการศึกษา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้มีการต่อยอดนวัตกรรม โดย การถอดบทเรียนโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนางานโรงเรียนวิถิพุทธ จำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย 1) โรงเรียนบ้านสะอาด 2) โรงเรียนบ้านโคกนาผาย และ 3) โรงเรียนโนนงามศึกษา เพื่อนำมาจัดทำเป็นหลักสูตรการเรียนรู้โรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำผ่านระบบออนไลน์ Hybrid Training ช่วยเหลือครูและโรงเรียนในสังกัดให้เกิดการพัฒนาตนเอง ด้วยรูปแบบที่สามารถพัฒนาได้ทุกที่ ทุกเวลา และทุกสถานที่ จนได้รับเกียรติบัตรและวุฒิบัตร ตามรูปแบบและวิธีการที่หลักสูตรกำหนด

วัน/เดือน/ปี	รายการนิเทศ	รูปแบบการนิเทศ	ผลกรณิเทศ
13 มิถุนายน 66	-Informing สร้างความรู้ความเข้าใจในการสร้างเครือข่ายพัฒนา งานร่วมกัน Reflective Thinking ทบทวน ไตร่ตรอง วิเคราะห์ความน่าจะเป็นในการพัฒนางาน	ประชุมถอดบทเรียนโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ	Reflective Thinking ทบทวนความรู้ความเข้าใจในการสร้างเครือข่ายพัฒนางานร่วมกัน

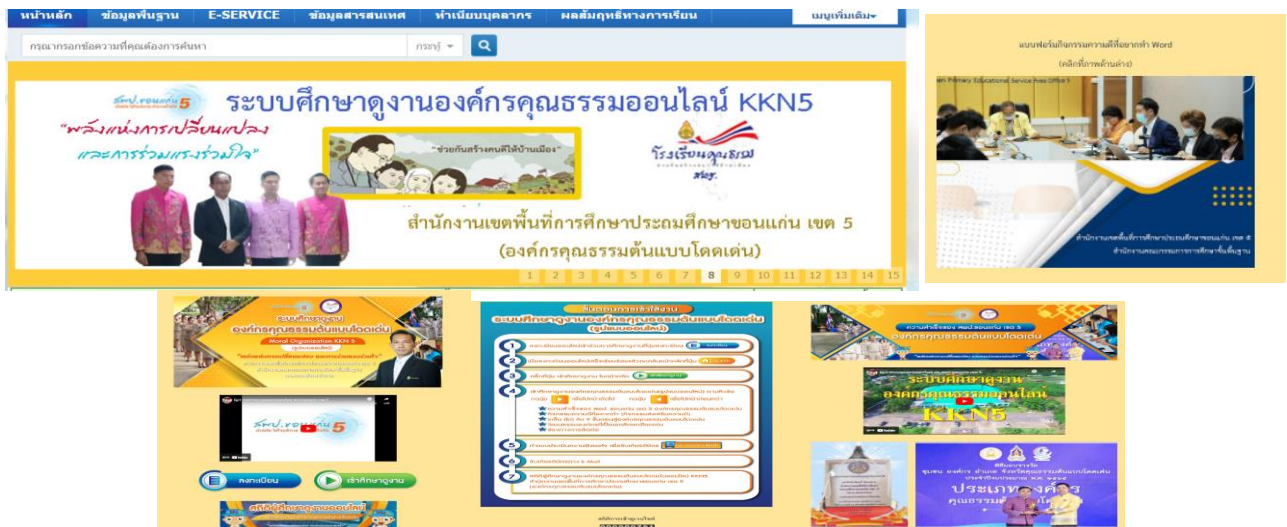

ภาพที่ 25 แสดงร่องรอยหลักฐานการต่อยอดนวัตกรรมกรณีศึกษาแบบ Coaching + 3T

จากภาพที่แสดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 มีการต่อยอดนวัตกรรม โดยจัดทำเป็นหลักสูตรการเรียนรู้เพื่อให้ครูได้พัฒนาตนเองผ่านระบบออนไลน์ (Online) ที่ครูสามารถพัฒนาตนเองผ่านหลักสูตรและนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนาผู้เรียนและพัฒนางานจนสามารถส่งผลงานขอเป็นโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำได้ ซึ่งปัจจุบันกำลังดำเนินการ

5.3 ร่องรอยหลักฐานการเผยแพร่ พัฒนาต่อยอดนวัตกรรมกรณีศึกษาการศึกษา

จากผลสำเร็จของการดำเนินงาน ได้พัฒนาต่อยอดนวัตกรรมมาพัฒนาองค์กร จนได้รับรางวัลองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น เมื่อปี 2566 พัฒนาเป็นระบบเผยแพร่ผ่านระบบออนไลน์ ดังภาพ

ภาพที่ 26 แสดงข้อมูลการต่อยอดนวัตกรรมจนประสบความสำเร็จในด้านการพัฒนาองค์กร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย
- รัตน์ะ บัวสนธ์. (2554). การวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครสวรรค์: หจก.ริมปิงการพิมพ์.
- กรกมล หนูจันทร์ และคณะ. (2561) การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม. 1(1), 8-14.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). หลักสูตรและแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์, กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชาคริยา ชายเกลี้ยง และคณะ. (2562). รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการวิจัยของครูระดับมัธยมศึกษา, วารสารมหาจุฬานาครธรรมศน์. 6(12),5345.
- พัชฎาภรณ์ กลัปล่ง รัตนบุรี และคณะ. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านจริยธรรมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ วัดวังตะวังตก. 5(6), 216-231.
- พระมหาโยธิน โยธโก และคณะ. (2563). การสร้างความสมดุลและการรักษาต้นทุนทาง ธรรมชาติเชิงพุทธของเครือข่ายป่าชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสาร สังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ วัดวังตะวังตก. 5(12), 30-43.
- สุทธิแดน พลวัตจิรวัฒน์. (2564). การนิเทศการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 : กรณีศึกษาการใช้กระบวนการนิเทศแบบ SM³. วารสารวิชาการโรงเรียนนายเรือด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์, 8 (1-12) 31.
- บทความทางวิชาการ. (2564). การนิเทศการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผสานแนวคิด OKRs เพื่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ของครู. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. 6 (12), 397.
- ฉวีวรรณ ไชยพิเศษ. (2565). การพัฒนาชุดนิเทศในการส่งเสริมการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธตามแนวทางอัตลักษณ์สู่คุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกนวัตกรรมการนิเทศการศึกษา การนิเทศวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ ใช้พื้นที่เป็นฐาน ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อนประจำปี 2566. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ. (2566). <https://www.vitheeбудdha.com>
- การนิเทศแนวใหม่. (2566). <https://elearning.sesaoskt.go.th>

ขอรับรองและรับผิดชอบข้อความที่แจ้งไว้ข้างต้น ว่าเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)..........ผู้เสนอขอรับการคัดเลือก
(นางวันณาพร อาคมคง)

วันที่ 21 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2566

ผู้ตรวจสอบข้อมูล*

ขอรับรองว่าข้อมูลในเอกสารฉบับนี้ที่ได้ออกการคัดเลือกโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาเป็นความจริง
ตามที่ปรากฏในเอกสารฉบับนี้

(ลงชื่อ)..........
(นางผ่องพันธ์ แพงบุตตี)

ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5
วันที่ 21 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2566

ผู้รับรองข้อมูล

ขอรับรองว่าข้อมูลในเอกสารฉบับนี้ที่ได้ออกการคัดเลือกโรงเรียนเอกชน
ระดับมัธยมศึกษาเป็นความจริงตามที่ปรากฏในเอกสารฉบับนี้

(ลงชื่อ)..........
(นายเอกศักดิ์ จันทะกา)

(รอง ผอ.สพป.ขอนแก่น เขต 5)
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย
วันที่ 20 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2566

